

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΙΔΡΥΤΗΣ & ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ : ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ, ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ, Γ. ΦΤΕΡΗΣ,
ΚΙΜΩΝ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ, ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ.

ΕΚΔΟΣΗ ΑΘΗΝΑΪΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΥ Χ. ΓΑΝΙΑΡΗΣ Σ' Α

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 3.

ΧΡΟΝΙΑ ΙΗ' (ΕΒΔΜΗΝΟ Α')

ΑΡΙΘ. 725 (ΦΥΛ. 9)

Σάββατο, 27 Φεβρουάριου 1921

ΔΥΟ ΔΙΑΛΕΧΤΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΜΑΣ ΕΤΟΙΜΑΖΕΙ ΤΩΡΑ

ΤΟ ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ

ΔΥΟ ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΘΑΦΙΣΟΥΝ ΕΠΟΧΗ

ΤΟΥ ΡΑΜΠΙΝΤΡΑΝΘ ΤΑΓΚΟΡ

ΤΑ ΙΝΔΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ : Κ. ΤΡΙΚΟΓΛΙΔΗ

ΚΑΙ ΤΗ

ΝΕΝΑ

ΤΟ ΝΕΩΤΑΤΟ ΡΟΜΑΝΤΖΟ

ΤΟΥ ΕΡΝΕΣΤΟΥ ΠΕΡΟΣΟΝ

που πήρε φέτος το ΒΡΑΒΕΙΟ ΓΚΟΝΚΟΥΡ

Τη «ΝΕΝΑ» τή μεταφράζει η δα ΒΙΒΛΗ ΣΚΟΥΡΑ

που φιλοτέχνησε και τή μετάφραση

του ΜΟΔΙΣΤΡΑΔΙΚΟΥ ΤΗΣ ΜΑΡΗ-ΚΛΑΙΡ

★ ΤΙ ΓΡΑΦΟΥΝ ΟΙ ΑΛΛΟΙ ★

ΤΟ ΜΟΔΙΣΤΡΑΔΙΚΟ ΤΗΣ ΜΑΡΗ-ΚΛΑΙΡ

Έχουν τα καλά τους και οι διαγωνισμοί. Η Τέχνη όφείλει εις τον θεσμόν αυτόν αρκετάς αποκαλύψεις. Τυπικόν παράδειγμα: Η «Καβαλλερία Ρουσιτσάνα». Εάν ο μουσικός Οίκος Σοντζόνιο του Μιλάνου δέν προεκήρυσσε διαγωνισμόν διά συνθέτας περσών, το γεμάτο αισθήματα αξιοποιήματα του Μασκάκη δύσκολα θά κατάρθωνε να παρασταθή και ο μέσσιτος θά εξηκολούθει κατά πῶσαν πιθανότητα ναπαίξει το άρομόνιον εις την εκκλησίαν του γενεθλίου του χωριού, εις την Σικελίαν. Το ίδιο συνέβη και με τον διαγωνισμόν της Παρισινής Ακαδημίας των Γκονκούρ. Τα δέκα μέλη της συγκεντρούνται τακτικά κάθε χρόνο, εις γεύμα, σύμφωνα με την επιθυμίαν των διαθετών, των δύο μεγάλων Γάλλων μυθιστορηγράφων, του Έδμόνδου και του Ιουλίου, και άφοιτοναδούν από το ουμπόσιον, πού θυμίζει εκείνα των δειπνοσοφιστών, βραβεύουν έν' από τα έργα τα όποια καθ' όλην την διάρκεια του χρόνου έχουν υποβληθή εις την κρίσιν τους.

Ένα χρόνο, πρό δεκαετίας και πλέον, εδράθεσαν το μυθιστόρημα μιās άγνωστου, την «Μαρή - Κλαίρ» της Μαργαρίτας Όντοί. Επρόκειτο πραγματικώς περί αποκλίψεως. Η συγγραφέις ήτο μία εοράτις μυθιστοράδικου, και περιέγραφε με ειλικρίνειαν, με αισθήματα, με ενάργειαν, την ζωή των όμοίων της, των «μυτινέι», των «τροπιέν» και όπως άλλως όνομάζον οι Γάλλοι τα άμοιρα κορίτσια, πού κθειόρον την ύγειαν τους για να γένουν τις εννοούμενες της τέχνης, τις άφανεϊς ίερείες της θεάς Μόδας, πού παρουσιάζον στήν μίμηση του κόσμου όλου τίς ειδώλα της κοσμικότητας, τα σταμαραριμένα με την σφραγίδα του Παριζιάνικου Σίκ.

Ο μακαρίτης Όστιάβ Μιριτώ, πού απέκλυψεν εις το πολύ Κοινόν τον Μαιτρολιγκ, άκούρατος πάντοτε αναζητητής νεαρών και άγνωστων ταλάντων, άνέσθη εις την επιφάνειαν και την Μαργαρίταν Όντοί. Επρόλογισε το βιβλίον της, επρόβηξε την προσοχήν προς αυτό το "ρομάν θεκν", το άνορθόγραφον, αλλά άληθινό, μιās γυναίκας, πού άφησε το δε-

λόνι, για να πιάση την πέννα, μόνον διότι την έσπερχε να μιλήση το περίσσευμα της καρδιάς. Και ή Μαργαρίτα Όντοί, έγινε φίλημα, όπως το άξιζεν άλλως τε.

Το πρώτο της μυθιστόρημα μετεφράσθη τώ 1910 εις τα «Παναθήναια» από τον άείμνηστον Κίμωνα Μιχαηλίδην, το δεύτερον "Το μυθιστοράδικο της Μαρη Κλαίρ" άπεδόθη άριστοτεχνικά εις την γλώσσαν μας από την θ)νίδα Βιβήν Σκούρα, έκδοθεν από το «Αθηναϊκόν Βιβλιοπωλείον» του κ. Γανιάρη. Η Μαργαρίτα Όντοί μās μιλάει πάλι εις το ταπεινό περιβάλλον, όπου, άνάμεσα εις τον δόμβον των ραπτομηχανών και εις το γροϋ - γροϋ των «σιγφόν», ετωδιάζουν οι μενοξέδες του αισθήματος και τα μυστικά κοίνα του μεγάλου πόνου, ένθι κάτω από την γαλήνην αυτήν βοΐζει το πλατύ ρεύμα της κοινωνικής πάλης, πού όλοένα γονοκώνει...

Έφην. «ΕΘΝΟΣ»

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Η «Αλανίδα» του Πιερ Μπενουά μεταφρασμένη από τον Κ. Τριχογλίδη.

— Βγήκε σέ βιβλίον, με πολύχρωμο καλλιτεχνικό εξώφυλλον, σκεδιασμένο από το ζωγράφο Μίμη Παπαδημητρίου, το περίφημο ρομάντζο του Μπενουά, με γροντιαμένη μετάφραση του Κ. Τριχογλίδη. Γράφοντας σέ περιποιημένο γέλλο του «Νουμά» (633) ο Ρήγας Εκόλη ης για τον Ψυχάρη στή σύχρονη φιλολογική κίνηση, σκεύεσθε και τάκλονθα: «Ο Ψυχάρης σέ κριτικό του άρθρο (σέ παριζιάνικη εφημερίδα) για την «Ατλαντίδα» — τελευταίο ρομάντζο του Πέτρον Μπενουά, ψυχολογει την περιεργη γυναίκα πού βασιλεύσοντας σιό ησάι της Ατλαντίδας, παραινεται σέ όλους όσους ηηγαίνοντε στή μακρινή της χώρα, σιός θαρρετός εθερευνητές, πού πεθαινουντε άπ' άγάλη στήν άγκαλιά της. Αυτόθ βήσκει το μεγάλο σέμβολο του ρομάντζου. Η γυναίκα, ή Αντινέα, αντιπροσωπεύει την άκατανίκητη έλξη πού γεννά το άγνωστο σέ όλα τα πνεύματα, παροσμεμένο τρομερά από την αναζήτηση του ιδανικού... Σιό κατοπινό του άρθρο, ο Ψυχάρης, ξετάζει γραμματολογικά, με άξιοζήληντη αυθεντία, την παραγωγή της λέξης «Αντινέα», και τη σκέψη της με το «Αθηναϊκόν» και «Αθήνα».

ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΣΥΛΛΟΓΕΣ :

- ΡΗΓΑ ΓΚΟΛΦΗ : «ΥΜΝΟΙ».....ΔΡΧ. 3.50
- Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΥ : «ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ ΜΟΥ & ΟΙ ΚΗΦΙΣΩΤΙΚΕΣ ΜΕΛΩΔΙΕΣ» > 3.50
- Ν. ΠΕΤΙΜΕΖΑ (Δούρα) : «ΑΠΛΑ ΛΟΓΙΑ» (Με πρόλογο του Ρήγα Γκόλφη) > 3.50
- ΠΑΝΟΥ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ : «ΛΥΡΙΚΑ»..... > 3.50

"Όποιος αγοράζει ή παραγγέλνει από τις επαρχίες ή από το έξωτερικό και τις ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΣΥΛΛΟΓΕΣ μαζί, πληρώνει όρ. ΔΩΔΕΚΑ αντί ΔΕΚΑΤΕΣΣΕΡΙΣ Σ.

ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ
Χ. ΓΑΝΙΑΡΗΣ & Σ^α
3-ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ-3

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΗ' (ΕΞΑΜΗΝΟ Α')

Σάββατο Ἀθήνα, 27 Φλεβάρη 1921

ΑΡΙΘ. 725 (ΦΥΛ. 9)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Ν. ΠΕΤΙΜΕΖΗΣ (Δούρας): Βλάχικος γάμος—Γριά παλιά ερωμένη—Στὸ εἰκονοστάσι — Αὐτὸ εἶταν ὄλο.

ΨΥΧΗΡΗΣ: «Τὰ δύο τριαντάφυλλα τοῦ Χάρου» (συνέχεια).

Κ. ΠΥΛΛΗΣ: Μπρουσός (συνέχεια).

ΟΙ ΓΥΝΗΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΓΛΩΣΣΗ.

ΤΥΜΦΗΡΗΣΤΟΣ: Ὁ ὕπνος τῆς Σόνιας.

Κ. ΛΟΓΙΣΟΣ: Τὸ βιολί μου.

Ο ΝΟΥΜΑΣ: Φαινόμενα καὶ πράγματα.

Π. ΧΑΡΗΣ: Γιακουμής—Μιμής.

ΠΙΚΡΑΓΚΑΘΗΣ: Κριτικὰ ἐπιγράμματα.

ΡΗΓΗΣ ΓΚΟΛΦΗΣ: Τὸ μωδιστράδικο τῆς Μαρῆ—Κλαίω.

ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ: Νεοελληνικὴ φιλολογία.—Ξένη φιλολογία.—Νέα Βιβλία.—Ἡ Κοινὴ Γνώμη. — Βαρβαροτάζαρο. — Χωρὶς γραμματισμο.

ΝΕΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΣΤΟΝ ΠΟΙΗΤΗ ΡΗΓΑ ΓΚΟΛΦΗ

ΒΛΑΧΙΚΟΣ ΓΑΜΟΣ

Χαρὰ στὴ βεργολιγερή· γιὰ τέτιον καθαλάρη !
Τὸν διοματῆρὲ τὸ γαμπρὸ καὶ τὸν ἀοίτη·
Ἕλιος : καὶ ἀοιραποδόλαγε στὸ τρίχρονο πουλάρι,
Παγαίνοντας καμαρωτὸς ἀνάμεσα στὸ ψίκι.

Καὶ μούλες χαλκοκούδουνες καὶ ἄτια πὸν χλιμιτρι-
(ζανε,
Λαγοῦτα ομπάρα καὶ βιολιὰ π' ἀχοῦσαν οἱ ραχοῦλες
Κ' ἐκείνες πὸν ροδόλαγαν καὶ τοὺς καλωσορίζανε,
Τοῦ τσελιγγάτου οἱ ροδομάγουλες Βλαχοῦλες.

Νύφη : πὸν οὐ στολίζανε, οὐ λούζανε, οὐ ἀλλάζανε,
Μὲ τὰ Γιαννιώτικα φλουριά καὶ μὲ στολιδία ντόπια,
Τὰ ρανάκια σου λυπητερά στὴ στρογγυὰ τους βελάζανε
Γιὰ τὴν Κυρὰ πὸν πάει ὁ νιὸς στὰ ξένα σταντοῦπια.

ΓΡΙΑ ΠΑΛΙΑ ΕΡΩΜΕΝΗ

Καὶ τῶρα σὰν πρῶτα σοῦ φέρω λουλούδια
Καὶ πάλι σὰν τότε σοῦ γράφω τραγούδια
Τί τάχ' ἂν ἀσπρίσαν τὰ μαῦρα μαλλιά σου,
Τί τάχ' ἂν παγώνει καὶ διώχνει ἡ ἀγκαλιὰ σου;

Τὸ κάθε τραγούδι μου κ' ἕνας καημὸς μου
Γιὰ τὰ ὄσα, σὸ πλάϊ σου, περῶσαν ἐμπρὸς μου,
Τὸ κάθε λουλούδι σὸ πόδια σου ἐκεῖ,
Συπνάει μιὰ στιγμὸν τῆς ζωῆς μαγική.

Τὴν πρώτη σου νύφη μὲ τῶντερο ζῆσε !
Στιγμὲς πὸν διαβῆκαν καὶ ὁ ἥσιος τους εἶσαι,
Πὸν ἀπλώνει, μακραίνει μὲ τῶντερο ἀντάμα
Καὶ γίνεται θρηῆνος καὶ χύνεται κλάμα.

Ξεχνιέται μπροστὰ σου ζητώνας ἀκόμα
Νὰ πάρει δροσιὰ τὸ φρυγμένο μου στήμα,
Βροσούλα, πὸν δροῖζεις κάποιον καιρὸ,
Βροσούλα, π' ἀπόμεινες ὄχιως νερό !

ΣΤΟ ΕΙΚΟΝΟΣΤΑΣΙ

Πονοῦδες· κ' ἤρθες νάσπασαίεις στὴν ἐκκλησιὰ τὸ δεῖ-
Λιγάκι φῶς τρεμόπαίζεν ἀπὸ τὰχνὸ καντήλι (λι-
Στὸ μαῦρο τὸ καντήλι σου, στὰ κασιανὰ μαλλιά σου,
Καὶ στὸ μικρὸ πὸν κρῆταγες, φτωχή, στὴν ἀγκαλιὰ
(σου.

Κ' εἶται ὅπως εἶσουνα σιμὰ στὸ εἰκόνημα, μού φάνη
Τάχα πὸς ἔβγαζε ἡ Κυρὰ τὸ φαιτερὸ σιεφάνι,
Καὶ τὸ περνοῦσε ὀλόγυρα στὴ δόλια κεφαλὴ σου,
Καὶ στὴν εἰκόνα σ' ἔμπαζε καὶ οὐ καὶ τὸ παιδί σου.

Κι ἀνάμεσα στῆς ἐκκλησιᾶς τὸ ἡσυχίωτο, οὐ λίγο,
Σὰν ὄνειρο κ' εἰκόνημα καὶ σέβανε ξανοίγω·
Κοίταζα πότε κατὰ οὐ καὶ πότε τὴν Παρθένα,
Ἵως διου πιά κ' ἡ Παναγὰ καὶ οὐ γενήκατ' ἕνα !

ΑΥΤΟ ΕΪΤΑΝ ΟΛΟ

Ἵως πὸν νὰ 'ρθεῖς· καὶ ὦρα καλὴ σου !
Λίγη ἐδώδιὰ π' ἄφισε ὁ ἀνθός,
Ἀηδονοδάλημα καὶ σβήσου·
Μιὰ χαραγγή, καὶ πάει τὸ φῶς.

Κ' εἶται περῶ καὶ αὐτὸ καὶ κείνο,
ἽΗ πίκρα, ὁ πόνος κ' ἡ χαρὰ,
Τὸ γέλιο ἀντάμα μὲ τὸ θρηῆνο
Κι ὄλα λὲς κάνονε φτερά.

Καὶ πὲς : Αὐτὸ εἶταν ὄλο καὶ ὄλο :
ἽΚ' εἶταν ὄραϊο κ' εἶταν καλὸ,
Σὰν περβολάκι μυροδόλο,
Σὰ λώγεσμα μὲς στὸ γιαιλό.

Κέσμερα, Φλεβάρη 1921.

Ν. ΠΕΤΙΜΕΖΗΣ (ΔΟΥΡΑΣ)

ΨΥΧΑΡΗΣ

ΤΑ ΔΥΟ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΑ ΤΟΥ ΧΑΡΟΥ

-4-

Ἐν ν ι ἄ ἡ ὤ ρ α. — Λατρεμένη μου, ἀπόψε τὸ ταχυδρομεῖο ἔφτασε πολὺ νωρίς, στίς ὀχτὼ παρά τέταρτο. — Ἀχ! ἐοῦ, ἐοῦ, ἐοῦ! Τὸ στοιχάστικες, τὸ ουλλογιότικες μοναχός σου, δίχως νὰ μοῦ τὸ πῆς! Καὶ πῶς νὰ μὴ σ' ἀγαπῶ, νὰ μὴ σὲ λατρεύω ἐσένα, ποὺ ἡ καρδιά σου ἡ καλὴ καὶ ἡ τρυφερὴ σου καρδιά ξαίρει καὶ θροῖκει τέτοια χάδια, ποὺ κανενὸς καρδιά ποιὲς δὲν τὰ θρῆκε, δὲν τὰ ἀνειρέφτηκε κἀνε; Τὴν ἀξίσεις ἐοῦ τὴν ἀγάπην τὴ μεγαλύτερη ἀπὸ ὕλες. Τὶ μάντινες πῶς δὲ θὰ μπορέσω νὰ κάμω δίχως τὰ γράμματά σου, καὶ μήνα προτοῦ φύγης, φροντίσεις νὰ σπειλῆς τοῦ φίλου σου στὴν Πόλιν τὰ πρῶτα κεφάλαια τοῦ Τ ρ ι α ν τ α φ υ λ λ ι ο ῦ, γιὰ νὰ μοῦ ἔρχονται δῶ μὲ κάθε ταχυδρομεῖο, ἴσια μὲ ποὺ νὰ ἔρχονται τὰ γράμματά σου τὰ ἴδια, κ' ἔτσι νὰ ἔχω σὲ μεταξὺ καὶ ποὺ νὰ μοῦ ἔρχεται ἀπὸ σένα! Κωστή, ἀφῆσε, ἀφῆσέ με στὴν ἀγκυλιά σου νὰ χυθῶ, νὰ σοῦ καταφιλήσω τὸ στόμα. Δὲν εἶχα κατεβῆ ἀκόμη γιὰ τὸ φαγι κι ὁ πιστός σου, ὁ ἀγαπημένος ὁ πλίκος μοῦ ἦρθε μὲ τὸς στίχους σου. Τονὲ φίλησα τὸν πλίκο μὲ πάθος. Φῶς μου, σὲ δεβαιώνω, δὲν μπορῶ πιά. Πάρα πολλὸ σ' ἀγαπῶ, πάρα πολλὸ σὲ θέλω. Πενταίνω γιὰ σένα, μοναδική μου ἀγάπη. Μὰ βλέπεις κίβλας; Πάρα πολλὸ τὸ ποθῶ καὶ τὸ ἄγχω ἀνάγκη νὰ μάθω τί γίνονται καὶ νὰ σ' ἀκούσω νὰ μοῦ τὸ φωνάξῃς, πῶς μ' ἀγαπᾷς, ὅπως καὶ γὼ σ' ἀγαπῶ, καὶ πῶς πονεῖς ὅπως πονῶ καὶ γὼ τώρα. Ἀχ! ἕνα γράμμα, ἕνα δικό σου, γιὰ ἴδιον τοῦ Θεοῦ. Νιώθω πῶς εἶσι δὲν μπορῶ νὰ ζήσω.

Κι ὅς εἶναι καλὰ, φίλε μονάκριβε τῆς ψυχῆς μου, ἄς εἶναι πάλε καλὰ ἡ ἀπέραντη καλοσύνη σου, ἡ φροντίδα σου γιὰ μένα, ποὺ τουλάχιστο καὶ μοῦ ἔφερε ὁ ταχυδρόμος, ποὺ εἶδα τὸ γράμμα σου σήμερα! Τί χάρη, μὰ τί χάρη δὲν πρέπει νὰ σοῦ ἔχω γιὰ τὴν ἀτέλειωτη, γιὰ τὴν παντοειρή σου τὴν τρυφερωσύνη! Μάτια μου κι ἀγαπούλα μου, μ' ἀφτὰ ποὺ πῆγα καὶ μ' ἀφτὰ ποὺ ἔλαβα, διάβασα ἔχτες καὶ τέλειωσα τώρα τώρα τρία σου Ἄσματα τοῦ Τριανταφυλλιοῦ, τὰ τρία πρῶτα σου Τραγοῦδια, ὅπως τὰ ὀνομάζεις.

Ἀχ! δὲν μπορῶ νὰ σοῦ τὸ πῶ, Κωστή μου, πόσο ταράχτικα ἔγινα τόντις ἄνω κάτω καὶ μὲ πήρανε τὰ κλάματα. Μὰ, Κωστή μου, Κωστή, ὄλο τῆς ἀγάπης μας τὸ ἱστορικὸ ἰσόβαλες ἐκεῖ μέσα, τῆς καμμένης μας τῆς ἀγάπης, τῆς οὐράνιας τῆς ἀγάπης μας καὶ τῆς καταπονεμένης, τῆς καρδιάς μας καὶ τῆς ζωῆς μας. Ὅλα μας ἰσόβαλες μέσα. Ἀχ! εἶναι ὄραϊο, μὰ ὄραϊο, γιὰτι ἔχει ὀραϊότητα μοναδική. Καὶ εἶναι ἀληθινὸ, ἴσοο πολλὸ ἀληθινὸ, ποὺ σὲ κανένα ποίημα ποιῆς δὲ φάνηκε τόση ἀλήθεια. Πῶς μὲ κάνεις καὶ κλαίω, ἐοῦ Ποιητὴ μου! Πῶς τὴ συνεπαίρνεις, πῶς τὴν ταράξεις καὶ τὴ μεθῆς καὶ πῶς τὴν κομματιάζεις τὴν κακομοιρὴ μου τὴν ψυχὴ, ποὺ εἶναι δική σου, πῶς τὴ λωλαίνεις μὲ τὸς στίχους σου ἀπὸ τὸς τὸς ἀφιλόφρονους. Ναι, ἀφιλόφρονες, ἴστις, φίλε μου ἐοῦ. Ποτές δὲ γράφτης ἴσποτες ἀμορφότερα. Ποτές δὲν ἔχω νὰ χόση ἐνὸς Ποιητῆ κατὰ τὸ

μοῦ ποίημα τῆς ἀγάπης. Ὅλα εἶναι ὄραϊα, ὄλα βαυβιόνα, ὄλα ζωντανὰ σὶδ παραμῦδι σου τὸ μαγετικόν, μὰ σὰν τὸ φέρνει ὁ λόγος σου καὶ μιλάς γιὰ τὴν ἀγάπην τ ο υ ς, γιὰ τὴν ἀγάπην μ α ς, ἄχ! Κωστή μου, τότες, σὲ δεβαιώνω, ξεπερνᾷς καὶ τὸν ἑαυτό σου. Εἶναι μιὰ μουσική, ἕνας ἔκτος, μιὰ γλώσσα ποὺ δὲν τὴν ξαίρουν οἱ θνητοὶ ἀνθρώποι. Μὰ ποῦ τὰ πῆρες, μὰ ποῦ τὰ βρῆκες ὄλο σου ἀφτὰ; Φῶς μου γλυκό, δὲν εἶμαι γὼ ἡ Φροσύνη τοῦ Τ ρ ι α ν τ α φ υ λ λ ι ο ῦ, ἡ Φροσύνη σου εἶναι τέλειο πλάσμα. Ἐγὼ δὲν εἶμαι! Μοιάζουμε μονάχα κ' εἴμαστε ἀπαράλλαχτες στὸν τρόπο ποὺ ἀγαποῦμε οἱ δύο μας, ἐγὼ καὶ κείνη, καὶ στὸν τρόπο ἀκόμη ποὺ ἀγαπιούμαστε κ' οἱ δύο μας. Πῶς, ἀλήθεια, πῶς μπορέσω νὰ τὴν ἀξήσω τὴν ἀγάπην ἐνὸς ποιητῆ σὰν καὶ σένα;

Μὰ καὶ σὺ, πῶς τὸ μπόρεσες, πῶς τὸ κατώρθωσες, φίλε, νὰ μαντέγῃς τόσο κατὰβαθα τὴν καρδιά μου; Τίποτα δὲν ξέχασες ἀπ' ὅσα σοῦ εἶπα, καὶ κείνα ποὺ δὲ σοῦ εἶπα, τὰ κατὰλαβες. Ἀγαπημένη μου, ἀγαπημένη, ἀκόμη τρέμω κι ἀκόμη σπαταρῶ γιὰ ὅσα διάβασα. Θέλω νὰ τὰ τελειώσω ἀμέσως ἅλλα τὰ Τ ρ α γ ο ῦ ὀ δ ι α ποὺ δὲν πρόφτυσα ὡς τώρα νὰ τὰ περῶσω.

Σάββατο, ἡ ὥρα τρεῖς τὰπόγεμα. — Φίλε, φίλε μου, πρὲς τὸ θράδι καὶ σήμερα τὸ πρῶτ, τὸ ἕνα μὲ ἄλλο, τέλειωσα ὅσα εἶχα νὰ διαβάσω ἀκόμη ἀπὸ τὸ ποίημά σου, ἄχ! ποὺ εἶναι ποίημα δικό μας. Δὲ βλέπω τὴν ὥρα νὰ λάθω καὶ τὰ στεγνὰ Τραγοῦδια ποὺ τὰ προσμένω ἀπὸ σένα, γιὰτι ἄλλα δὲν ἔχει ὁ φίλος σου στὴν Πόλιν. Μὴν ἀργήσης νὰ μοῦ τὰ στείλῃς, Κωστή μου, σὲ παρακαλῶ.

Ἀπὸ τὴν ἐρχόμενη δευτέρα καὶ πέρα, θὰ πάρω ἀπάνω μου, θὰ προσπαθῶ μιὰ ὥρα κάθε μέρα νὰ θαυθῶ νὰ τάνιγράψω τὴν ὥρα ἀφτὸ μας τὸ διβλίο. Θὰ τὸ κάμω, γιὰτι χρειάζεσαι ἀντίγραφο καὶ γιὰτι σοῦ ἴδιαξα, μὰ σοῦ τὸ μολογῶ πῶς οὐά χάλια ὅπου θροῖκουμαι, ὅ τι δουλειὰ κἀν εἶναι, τρομερὰ μοῦ κοστίζει. Καὶ σὺ, πονλί μου, μικροὺλάκι μου, νὰ ἀγαπημένο, πές, πές μου τί κάνεις; Μπορεῖς καὶ δουλέβεις; Ναι, Κωστή μου, μπορεῖς, δὲν εἶναι ἀλήθεια; Τὸ ξαίρεις πῶς ἂ δὲν μποροῦσες θὰ τὸ εἶχα καμηρὸ περίοισο, κ' ἔχω πίστη στὴ θέλησή σου τὴ οιδερένια. Πές μου τί κάνεις, ἀγάπη μου. Μίλησέ μου γιὰ τὰ διβλία σου, γιὰ ὄλα σου τὰ σκέδια. Λέγε μου τίς ἐλπίδες σου καὶ τίς φροντίδες σου καὶ τίς χαρές σου. Λέγε μοῦ τὰ ὄλα, ὄλα, ὄλα. Νὰ διαδάζω στὴν ψυχὴ σου μέσα ὅπως καὶ οὐ διαδάζεις στὴ δική μου, μονάκριβέ μου. Εἶναι παράδεισος γιὰ μένα μόνα ποὺ τὸ ουλλογιόμαι, πῶς δὲν ἔχω μέσα μου τίποτα ποὺ νὰ μὴν τὸ ξαίρης, πῶς βλέπεις μάλιστα καὶ ἀπὸ μένα καλύτερα σιὰπόκρυφα καὶ σιὰπόδωθα τῆς καρδιάς μου καὶ τοῦ νοῦ μου. Ναι, Κωστή μου, εἶμαι ὄλη μου, ὄλη, ὄλη, δική σου, τὸ νιώθεις, πές μου, τὰκούς; Ἀπὸ τὴ μέρα ποὺ σὲ ἀγάπησα, ποὺ τὸ κατὰλαβα πῶς σ' ἀγαπῶ, ἔγινα κ' ἔμεινα δική σου ὄλη καὶ φίλη καὶ σὺ, ὄλος σου δικός μου καὶ ὄλος σου

πως δική σου και γώ. — Φώς μου, πώς αργούνε οι μέρες άφρτες να περάσουνε ! Άργούνε και με πονούνε και με θανατώνουνε, πού λέξη, λεξούλα της άγάπης δὲ γρικῶ πιά, δὲν ἔχω πιά μου ἀπὸ τὸν τριόκριβο ! Προσμένω τὴν τρίτη θρόδι κ' ἔτσι ζῶ και μού φαίνεται πὼς ἡ ὥρα μου ἀφτή, ὥρα βλογημένη, δὲ θά φτάσῃ ποτέ, θά διῆς πὼς γιὰ τὴν κακή μου τὴν τύχη, γιὰ νάπελπισῶ ἀκόμη πὺ θαιριά, θά διῆς τὴν τρίτη θάργγῃ κ' ἡ πόσια. Καλὰ τουλάχιστο πὺν θά μού φέρουνε ἄθριο κεριακή τὸ τελέγραμμα πὺν σου ζήτησα, κί ἀφρὸ θά μού δώσῃ λίγο θάρρος και πομονή και θά με βοηθήσῃ. — Δὲν μπόρεσα νά πάω νά πιουκερῶ ἀκόμη καμιά ἀπὸ τίς φιληνάδες, κανέναν ἀπὸ τοὺς φίλους μας ἐδῶ. Σήμερα, σίς τέοσερεις ἡμιοι, τώρα τώρα δηλαδή, πρέπει νά πάω με τὴ μάνα σὲ μιά μας γειτόνισσα πὺν ἔχει κόσμο, ἄθριο ἔχουμε θαφιρία σὶδ πλαινὸ σπιτι, μεθάθριο γάμο σῆς ἀξιδέρφης. — Φώς μου, φώς μου, τὸ φαντάζεσαι πιά πόσο μού εἶναι κοπιαισικὰ και πόσο θαριά μού πέφτουνε ἀφρὰ ἔλα. Πρέπει νά κάμω κουράγιο γιὰ νά σέρνουναι δῶ και κεῖ. "Αχ ! ἐγὼ πὺν ἤθελα νά κλειδωθῶ σπιτι μου, νά μὴ βλέπω σὶδν κόσμο κανέναν, νά ζῶ μόνο και μόνο με τὴ σκέψη σου, νά ζῶ στήν ἀγάπη σου μέσα και μέσα σὶδν πόνο μου ! "Αθριο τὸ πρωὶ θά προσπαθῶσῃ τουλάχιστο νά κατεθῶ λιγάκι στήν ἀμμονδιά, στήν ἀμμονδιά μας. Ἐλπίζω νά μὴ διῶ ψυχῇ.

— Ἀγάπη μου, σωσιτὲς ὄχιτὼ μέρες σῆμερα πὺν τὰ μάτια μου δὲ σὲ εἶδαν, ἤλιε μου εὐὸ πὺν τὴν ψυχῇ μού φωτίζεις και τὴ ζωῇ. "Οχου ! τώρα πὺν δὲν εἶσαι, πὼς μού φαίνονται ἔλα σκοτεινισμένα κ' ἔρημι και θλιβερά ! Κατάντησα νά λυποῦμαι, νά πονῶ τὸν ἔσφρτὸ μου, πὺν ἀπαρηγόρητα διαβαίνουνε οἱ μέρες τῆς ζωῆς μου ἢ μὴ κατόπι ἀπὸ τὴν ἄλληνη. Και σένα, εἶσνα, πόσο σὲ πονῶ, τολαίπωρὸ μου δύστυχο παιδί, πὺν γιὰ μένα, γιὰ τὴν ἀγάπη σου τὴν πολλῇ, γιὰτὶ πάρα πολλὸ σου μ' ἀγαπᾶς, μαρτυρεῖσαι και βασανίζεσαι ! Τὴν τέρψη τὴν σφράνια πὺν θά εἶχα νά γλεκάνω, νά ἡσυχάσω, νά παρηγορῶσῃ τὴν καημένη τὴν ψυχῇ τὴν παθιασμένη σου, δὲ θά τὴ γνωρίσω ἀραγες ποτέ μου ; Πές μου, πὲς μου, ποῖς στή ζωῇ του σὶν και μᾶς πόνεσε ; Ποῖς, πὲς μου, ἔκλαψε σὶν και μᾶς ; Τί τάχα ; Μήποις εἶναι παντοινὰ τὰ δάκρυα πὺν θά χύνουμε ; Ποτέ τους, μὰ ποτέ ἢ τηγῇ τους δὲ θά στερέψῃ ;

Ἐγὼ λέω πὼς πρέπει πιά νάποσωθήκανε τὰ δικά μου, τόσο και τόσο πολλὸ πὺν ἔκλαιγα, κωοτή μου, ἀπὸ τὴν ἡμέρα πὺν σ' ἀγάπησα. Φαίνεται σὰ νά εἶχα κί ἀπὸ τὴν πρώτη μέρα προμήνυμα κρυφὸ γιὰ τὴ μάδρη μας τύχη. Και κλαίω κί ἔλο κλαίω ! Και δὲν εἶσαι πιά κοντά μου, τρυφερὸ μου εὐὸ φίλε και καλέ, με τὴ σπλαχνική σου, τὴ μεγάλη σου καρδιά, δὲν εἶσαι πιά ἐδῶ γιὰ νά μού τάποηῆς τὰ φτωχὰ μου τὰ δάκρυα και γιὰ νά με λυπᾶσαι. "Αχ ! τί τὸ ἤθελα και παραπονιόμουνε, τί τὸ ἤθελα και πονούσα, ὄσο εἶσουνε σὸν πλάγι μου, ὄσο σ' ἔδλεπα ; — Τουλάχιστο δὲ θέλω διόλου νάνηνοχηῆς γιὰ τὴν ὕγεια μου. Θά βαστάξω και θά ζήσω γιὰ νά ζῆς και γιὰ νά βαστιῆς ὁ ἴδιος, μονάκριβέ μου. Σοῦ ἰτάξα και θά γίνῃ, μὴ σὲ μέλη. Καλὰ πὺν δὲ με σκοτιώνουνε πιά τὴν ὄρα σὶν και πρῶτα οἱ ἀγρόπνιες ἐκεῖνες πὺν με τρελαίνανε. Κοιμοῦμαι μάλιστα πολλὸ κί ἀπορῶ πὼς γίνεται, σὲ δεβαιώνω. Θά εἶναι ὁ χειμῶνας, πὺν τὸ φέρνει, θά εἶναι πὺν εἶμαι πιά κί ἀποκαμωμένη κί

ἀφανισμένη. "Οποῖος κί ἂν εἶναι ὁ λόγος, βλογημένος ὁ ὕπνος πὺν μού κάνει τόσο καλὸ.

Ἡ ὥρα ἐννιά τὸ βράδυ. — Κωοτή μου, ἔχω σκελεῖ τὸσο πολλὸ, πὺν πάω νά πεθάνω, ἀπόψε. Στῆς γειτόνισσας μας, ὄπου πῆγα, εἶτανε ἀνυπόφορο. Σωρὸ κόσμος. Και τοῦ κᾶκου ! Δὲν μπορῶ, μὰ δὲν μπορῶ νά βλέπω κόσμο, σὶτὰ χάλια ὄπου βρισκοῦμαι τώρα. Μὲ σμαῖζει, κί ὁ καιμὸς μου φοβερὰ μεγαλώνει. Τότις πιά τρελῇ ὄρεξη μού ἔρχεται νά κουλουνθῶ μέσα μου, σὶδν πόνο μου μέσα, νά γίνω κουβάρι και πρέπει ἀλήθεια νά βάλλω τὰ δυνατὰ μου γιὰ νά κατορθώσω νά ξεστομίσω δυὸ τρεῖς λέξεις. Κί διαν ἔρχονται και μού κουθενιάζουνε και μού λένε ἀνοησιες, τόσο μ' ἐρεθίζει, πὺν θαρρῶ και δὲν τὸ καταφέρνω κάθε φορὰ νά τὸ κρύψω.

Συλλογιόμυαι, και μάλιστα με φρίκη, τίς δυὸ μέρες ἀφρτες με τὰ θαφιρία και με τὴ χαρὰ. Θά εἶναι ὄσοσο σωσιτὸ γιὰ μένα. Στὰ θαφιρία εἶναι καμιά κατοσιτῇ, σὶδν γάμο καμιά πενηνταριά κλεισεμένοι, Πενήντα νομάτοι, πὺν πρέπει ἄθριο νά τοὺς διῶ και νά με διούνε, νά μού μιλήσουνε και νά τοὺς μιλήσω ! Σαράνια ἐννιά παραπάνω ἀφ' ὅ τι μὸι χροιάζει. "Αχ ! εὐὸ, εὐὸ, εὐὸ ! Ἐσένα θέλω, εἶσνα ζητῶ μονάχα, εἶσνα μονάχα ποθῶ ! Σ' ἀγαπῶ, Κωοτή μου, πάρα πολλὸ, γιὰ νά ζήσω εἶσι μακριὰ σου. Ἐχω ἀνάγκη νά σ' ἔχω βοηθὸ μου, σ' ἔχω ἀνάγκη εἶσνα, ἔχω ἀνάγκη τὰ χάρδια σου, ἀνάγκη τὴν ἀγάπη σου. Εἶσαι ἡ μόνη μου βοηθῆια, φίλε μου μοναδικῇ, εἶσαι ἡ ζωῇ μου. "Αχ ! σὰ δὲν ἤθελες τόσο νά πονῶ, δὲν ἔπρεπε τόσο νά με κάμης νά σ' ἀγαπῶ . . .

Φώς μου, νά μὴν τὸ ξεχάσω νά σὸν τὸ πῶ ἀκόμη κί ἀφρτὸ, πὼς σὰ μού θγάζεις τελέγραμμα. πρέπει νά μού στέλνης τὸ τελέγραμμὰ σου, ἐννιά ἢ ὥρα στή Βενετιά — ὄχι ἀργότερα — γιὰ νά μού ἔρχεται δῶ τὴν ὥρα τὴ σωσιτῇ, γιὰτὶ εἶσι τὸ λογαριάσαμε. θυμῶσαι. Σὰ μού θγάζεις τελέγραμμα σίς δέκα ἢ ἔντεκα, φτάνει σίς πέντε μονάχα ἢ και σίς ἔξη τὸ θρόδι.

"Αθριο δὲ θά εἶμαι σπιτι, διαν ἔσθῃ, ἀφρὸ θά βρισκοῦμαι σὶτὰ θαφιρία. Και μάλιστα πρέπει νά μείνω και γιὰ τὸ τραπέζι (ἄχ ! ἐμένα), και δὲ θά γυρίσω παρὰ τὸ θρόδι. Θά πῶ νά μού τὸ φέρουνε ὄσο κρυφὰ και με ἰσόπο, πὺν κανέναν νά μὴν τὸ νιώσῃ. Θά προσπαθῶσῃ, ἂν μπορῶ, νά σὸν τελεγραφήσω και γὼ δυὸ λόγια. — Μὰ ἐγὼ τὸ γράμμα σου θέλω, γιὰ τὸ γράμμα σου πεθαίνω, "Αχ ! μὰ ξαίρεις τί φρικτὸ πρᾶμα πὺν εἶναι νά περάσω εἶσι ἐννιά μέρες — και τί μέρες ! Οἱ πρώτες, ματάκι μου, σὶ πρώτες πὺν περῶ μακριὰ σου ἀφρτιου σ' ἀγαπῶ, ἐννιά μέρες δίχως νά μάθω τί γίνεσαι, δίχως νά σ' ἀκούσω νά μού φωνάζης πὼς σὶν και μένα μ' ἀγαπᾶς και πονεῖς ; Φίλε μου καημένε, μὴ σὲ μέλη και μὴ μ' ἀκούς, τὸ ξαίρω πὼς πονεῖς και πὼς μ' ἀγαπᾶς και συνάμα με κάνει, τώρα πὺν τὸ ξαίρω, νά βασανίζομαι και νά παρηγοριόμυαι, ἔλα μαζί. Τὸ παράδοξο ἀφρτὸ μου τὸ ψυχολογικὸ, ἔξησέ το εὐὸ ὄπως μπορέσης. Εἶμαι ἀνήνοχη, κί ἡ ἀνηνοχία με σκοτιώνει, ὄσπου νά μάθω πὼς ἀλήθεια φρονιζέεις γιὰ τὴν ὕγεια σου και πὼς γράφεις και πὼς δουλέβεις γιὰ τὴν ἀγάπη μου.

Φίλε μου, λατρεμένη μου φίλε, ἄθριο σωσιτὲς ὄ-

χτώ μέρες πού αποχαιρετηθήκαμε. Πώς τὸ μπορέσαμε νὰ μὴ σπάσουμε τὰ χέρια μας καλῆτερα, παρὰ νὰ τὰ σφιξοῦμε ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου στερνῆ φροά ; Πώς τὸ μύρεσα νὰ φύγω, νὰ σ' ἀφήσω νὰ πᾶς στὸ βασίλει ἐκεῖνο πού ἀπὸ τὴν ἀγάπῃ μου τὴν ἴδια σ' ἄρπαξε καὶ οὐ πῆρε ; Καὶ σὺ, φίλε, πῶς, ἄχ ! πῶς τὸ μύρεσες νὰ μ' ἀφήσῃς νὰ φύγω ἀπὸ σιμά σου ;

"Οχ ! Κωστή μου, σὴ ζωὴ μου δὲ θάποξεχάσω τὴ λαχτάρα, τὸν ἀπελπισμό μου, διὰ ἀπὸ τὴ βασκούλα πού μ' ἔφερεν πίσω σὴν ἀκρογιαλιά δὲ δυνόμουνε πιά νὰ ξεδιακρίνω τὴ μορφὴ σου τὴν ἀγαπημένη. Θάρρα πῶς μοῦ τραβοῦσε κανεὶς ἕνα κομμάτι ἀπὸ τὴν καρδιά μου καὶ πῶς κόντεβα νὰ πεθάνω. Εἶναι, μὰ εἶναι ἀλήθεια, Κωστή, πῶς μὰ μέρα θὰ ξαναϊδοῦμαι καὶ πῶς ἡ μέρα μας ἀφτὴ δὲν εἶναι καὶ τόσο πολλὴ μακριά. Πῆς μου το, ξαναπές μου το, ξανάλεγε τὸ πάντα καὶ πάντα, γὰ νὰ ζῶ, ἐλπίζοντας το. Ἡ χαρὰ μοῦ φαίνεται, βλέπεις, τόσο μεγάλη, τόσο καὶ τόσο ἀπὸ τὴ δύναμη τὴν ἀνθρώπινη πέρα, πού δὲν τολμῶ νὰ τὸ πιστέρω. — Φῶς μου, θὰ σ' ἀποχαιρετήσω ἰώρα καὶ θὰ κλείσω τὸ γράμμα μου, γιατί ἄθροιο τὸ πρῶτὸ πρέπει νὰ γράψω γράμμα πού διάζουμαι νὰ τὸ ξεφορτωθῶ, μιανῆς φιλίας δὲς, ὅπως λέμε. Σ' ἀγαπῶ, Κωστή μου, μ' ὅλα τῆς ψυχῆς μου τὰ δυνατά. Σ' ἀγαπῶ, σ' ἀγαπῶ καὶ σ' ἀγαπῶ, μοναδικέ μου ἐὸν θαυρῶ ! "Αχ ! τί ἀπέρανη ἀγάπη, τί ἀγάπη τρομαχτικὴ πού εἶναι ἡ δική μας ! Ποιῆς, καὶ τὸ νιώθω βαθιά μου, δὲ φάνηκε, δὲν μύρεσε ἀγάπη τέτοια νὰ φανῇ. Τί θὰ τις κάμη τις καμημένες μας τις καρδιές, πού τις βασανίζει, ἀφτὴ μας ἡ ἀγάπη ; Τί θὰ τὴν κάμη καὶ τὸ δυνώ μας τὴ ζωὴ πού ἀλόγητα καὶ ἀπλαχγα τὴ χαλνᾶ καὶ τὴν καταρῶει ; Ποιὸς τὸ ξαίρει ! "Ο τι καὶ ἂν τύχη, ἂν πέσομε καὶ νικηθῶμε, τουλάχιστο θὰ παλαίψαμε στάληθινά μας καὶ με τὸν ἑαυτό μας καὶ με τὸν καμηό μας τὸν ἀλλάγη. "Ας παλαίψωμε, φίλε, ἄς παλαίψωμε κ' ἴσως νὰ νικήσομε. Κ' εἶσι θὰ σταδοῦμε πὺ ἀξιοί, πὺ γενναῖοι, κ' εἶσι μᾶς πρέπει, νὰ παλαίψωμε πάντα. "Οχι, ὄχι, τὸ χρωσιῶ καὶ σὲ σένα, καὶ στὸν ἑαυτό μου τὸ χρωσιῶ νὰ μὴν πεθάνω. "Ας ζήσομε τουλάχιστο γιὰ νὰ γαπιούμασε, γιὰ νὰ γαπιούμασε πάντα. — Κωστή, πάρε με σὴν ἀγκαλιά σου καὶ μ' ἕνα σου φιλὶ δὲς μου τὴ δύναμη νὰ ζῶ, ἀφοῦ εἶσι πρέπει, καὶ οὐ πάλι ὁ ἴδιος στὰ φιλιὰ μου νὰ τὴν ἔθρης τὴ δύναμη πού σου χρειάζεται καὶ σένα.

Τὴ φτωχά μας τὰ φιλιὰ, τὰ θαυροδορεμένα μας, ποιὸς ποτὲς θὰ μᾶς τὰ ξαναδώσῃ ; Κι ἀφτὰ πιά τίποτα δὲν εἶναι παρὰ ὄνειρο, ἄχ ! καὶ πράμα δὲν μπορεῖ νὰ κοιμίσῃ τὸν πόθο τὸν τραδὸ πού με τραβᾷ πρὸς τὰ χεῖλή σου τὰ λατρεμένα μου.

"Ολη καὶ ἄλη δική σου

M.

Κερικὴ πρῶτ. — Ἀφοῦ δὲν ἔκλεισα τὸν πλῆκο μου ἀκόμη, σοῦ στέλνω διαστικὰ καὶ ἄλλη μὴ καλημέρα, φίλε μου ἀγαπημένε. "Αχ ! ἡ μέρα τούτη, Κωστή μου, τί λυπηρερά, τί σπαραχτικὰ πού μοῦ θυμίζει τὸ μισμὸ σου ! — Ἀκόμη τρεῖς μέρες καὶ τέλος θὰ τῶχω πιά τὸ γράμμα σου, τὰ γράμματά σου. Μὰ πόσο ἀργοῦνε οἱ τρεῖς μέρες ἀφτές, μάτια μου ἐοῦ ! Χαίρουμαι πού σου ζήτησα τελέγραμμά γιὰ τὰ πόγεμα σήμερις. "Αχ ! βλέπω, καὶ μὴ οὐ μέλλῃ, τὴν ἀγάπῃ καὶ

τὸ πάθος πού ξαίρεις καὶ κρυφοβάσεις ὡς καὶ ὁ ἕνα ἐπίσημο τελέγραμμά σου, ἀνάμεσα στὰ συνηθισμένα καὶ ξερά λόγια πού ἴδια μάτια τὰ διαβάζουνε. Δὲς μου τὸ καμημένο σου, τὸ φτωχό, τὰγαπημένο μου τὸ κεφαλάκι σου, νὰ τὰποσοκπάσω με τὰ φιλιὰ μου τὰ φλογισμένα. Πῆς μου γιὰ τὴν ὑγεία σου, γιὰ τὸ ἔργο σου. — "Αρχιοεὺς νὰ κάμης δὲς θὰ σοῦ εἶπε πιά τῶρα ὁ γιατρός ; Κωστή, θυμήσου πῶς σοῦ τὸ ζήτησα νὰ τὸν ἀκούσῃς καὶ πῶς σοῦ τὸ ζήτησα ὅπως θὰ σοῦ ζητοῦσα χάρη, θυμήσου κιάλας πῶς εἶναι ἡ μόνῃ χάρη καὶ τὸ μόνο πράμα πού γύρεγα ποιῆς ἀπὸ σένα.

Λοιπὸν, ἂν ἀλήθεια μ' ἀγαπᾷς, ἄλλο δὲν μπορεῖς νὰ κάμης, παρὰ νὰ βαστάξῃς τὸ λόγο σου, ἀκόμη καὶ ἂν δὲς θὰ σοῦ εἶπε ὁ γιατρός, οἴγουνε πῶς σοῦ κοιτίζουνε καὶ σοῦ φέρουνε σταναχῶρα. Κοίταξε χωρὶς ἄλλο νὰ γιατρέψῃς τὸ δῆμα σου καὶ νὰ χλωμαίνουνε λιγάκι τὰ μαγουλάκια σου, πού τὰβλεπα κάποτε κατακόκκινα. Σοῦ πῆγαινε πολλὴ καλῆτερα σὰν εἶσινε κάτι πὺ χλωμοῦστουκος. Ἀφοῦ θέλεις νὰ μοῦ ἀρέσῃς, καὶ ἀφτὸ πιά θὰ τὸ καταφέρῃς, νὰ γλυκοσπρίσῃ τὸ μουσιουνάκι σου. Φῶς μου, νὰ μοῦ στείλῃς μὴ φωτογραφία σου ἀπὸ τις πρῶτες, πού εἶσαι τόσο πολλὴ δημοφῶς, νὰ τὴν ἔχω στὸ σεταράκι μου, νὰ τὴν παίζω καὶ νὰ τὴ φιλῶ. Ἀγάπη μου, ξέχασα νὰ σοῦ δώσω πῶς τὴ φωτογραφία τῆς καμημένης σου τῆς ἀδεραφούλας. Ἐπειδὴ κ' εἶναι οὐ κάρω, θὰ σοῦ τὴ στείλω, ἄμα βροδῆ ἀφορμῇ, γιὰ νὰ μὴν πάθῃ καὶ τίποτα. Δὲ θέλω νὰ σοῦ τὴν κρατήσω, ἀφοῦ ξαίρω πῶς δὲν ἔχεις ἄλλη. Φίλε μου, Κωστή μου, λατρεμένο μου ἐοῦ, σ' ἀγαπῶ με ἀγάπη ἀταίριαχη, φλογιστὴ καὶ ποδοδαρμένη, σ' ἀγαπῶ με ἄλη μου τὴν ψυχῇ, με τὴ ζωὴ μου ἄλη.

M.»

ΕΒΔΟΜΟ ΓΡΑΜΜΑ

«Τρίτη, δευῶμισι τὸ βράδι.

Κωστή μου, φίλε μου, φῶς μου, ἀπὸ σιγμὴ σὲ σιγμὴ προσμένω τὸ γράμμα σου. Φαντάζεσαι με τί θέρη, με τί ἀνυπομονησία εἶναι τόσο καὶ τόσο μεγάλη, σὲ θεβαιῶνω, πού ἀρρωσιῶ. Πνίγηκα γιὰ νὰ σηκωθῶ πὺ γλήγορα ἀπὸ τὸ τραπέζι, γιὰ νὰ νεθῶ, γιὰ νὰ εἶμαι σὴν κάμερή μου σὰν ἔρθῃ τὸ γράμμα σου, ἐδῶ, σὴν καμερούλα πού τὴν ἀγαπῶσες. Καὶ νὰ με. "Αχ ! φτάνει, φτάνει νὰ μὴν ἀργήσῃ, νὰ, ἴσια ἴσια σήμερα. Δὲν πιστέδω, γιατί ὁ καιρός στάνθηε καλός. Μὰ ποιὸς τὸ ξαίρει καὶ ἀφτό ; Εἶμαι τόσο ἀτυχη πάντα ! Κωστή μου, οὐσοομὴ τρέσω καὶ λαχταρῶ. Μοῦ φαίνεται πῶς ἀφτό σου τὸ γράμμα δὲ θὰν τὸ διῶ ποτέ μου. Μοῦ φαίνεται πῶς δὲ θὰ τις βαστάξω ποτὲς στὰ χέρια μου τις σελιδοῦσες του τις ἀγαπημένες. Θέ μου, μπορεῖ νὰ μοῦ δοθῇ τόση ἐφτυχία ; Νᾶχω γράμμα σου ; Νὰ σὲ διαβάξω με τὰ μάτια μου ; Μονακριβέ μου, λατρεμένο μου, ἄχ ! δὲν τὸ ξαίρεις ἐοῦ πού λάβαινες κάθε τόσο τὰ γράμματά μου, δὲν τὸ ξαίρεις, βλέπεις, ἐοῦ, τί θὰ πῆ νὰ ζῆς ἐννιά μέρες χωρὶς εἶδηση καὶ μάλιστα σὴν θέση καὶ στὰ χάλια ὅπου θροισκόμουνε. Σήμερα τὸ πρῶτ. . . .

Τὸ γράμμα, τὸ γράμμα ! . . .

Τετάρτη, τρεις ήμισι τὸ ἀπόγεμα. — Κωστή μου, ἀκόμη σὺν ἀποναρκωμένη, σὰ μαθημένη νιόβω πὼς εἶμαι ἀπὸ τὸ γράμμα σου τὸ καλὸ, ἀπὸ τὸ γράμμα σου τὸ μεγάλο, ἀπὸ τὸ γράμμα σου τὸ οὐράνιο. Θέ μου, ἀλήθεια μοῦ φαίνεται πὼς ζῶ, τώρα! Τὸ διαβάσω, καὶ δὲν μπορῶ νὰ χορτάσω, τὸ φιλῶ κι ὄλο θέλω νὰ τὸ φιλήσω, τὸ κοιτάζω καὶ κλαίω καὶ πάλι κλαίω. Φῶς μου, φῶς μου ἐσὺ, εἶνενα πάρα πολλές μέρες δίχως μιὰ λέξη ἀπὸ σένα. Διψοῦσα μὲ τὸ παραπάνω καὶ μὲ τὸ παραπάνω πεινοῦσα γιὰ μιὰ λεξούλα τῆς ἀγάπης, καὶ τώρα, πὺν ἔχω τὸ γράμμα σου, πὺν τὴν ψυχὴ σου ἔχω, θαρρῶ πὼς ὄνειρο εἶναι. — "Ὁχι, λατρεμένη μου, σὺν ἐρχόντανε οἱ πλῆκοι σου ἀπὸ τὴν Πόλη, μὲ τοὺς στίχους τοῦ Τριταφυλλιοῦ καὶ μὲ παρηγοροῦστανε, παράπονο μαζί σου δὲν εἶχα κανένα. Εἶναι ἀλήθεια πὼς, δταν τοὺς ἀνοιγα, πάντα εἶρεμε ἢ καρδιά μου λιγάκι, μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς ἴσως θρῶ μέσα τίποτις ἄλλο κι ἀπὸ τοὺς στίχους, δυὸ τρία λόγια δικά σου. Μὰ ποτε μου, Κωστή μου, δὲν τὸ στοχάστηκα νὰ τὸ βασιτάξω κρυφὸ κρυφὸ ἢ κρυφὸ παράπονο, πὼς ἐκεῖνο τάχα ποὶ μόλις τὸ μισοπρόσεμνα, δηλαδή μιὰ γραμμούλα δική σου, δὲν τὸ ἀπόλαυσα. Πὼς εἶτανε κίβλας δυνατὸ νὰ μοῦ γράψης, ἀφοῦ ἀναγκάστηκες, — ἄχ! τί ὄμορφα πὺν τὸ συλλογιστήκες! — νὰ στείλῃς τὰ ποιηματάκια σου τοῦ φίλου σου ἀπὸ δῶ, γιὰ νὰ μοῦ τὰ στείλῃ ἀπὸ κεῖ κ' εἶσι νὰ βλέπω τὸ γράμμα σου.

Μήτε θὰ σοῦ ἔκανα ποτε λόγο γιὰ παράπονο, ἄν πρώτος ἐσὺ δὲ δικαιολογίσουνε.

(Ἀκολουθεῖ)

ΜΠΡΟΥΣΣΟΣ

Εἶπα πὼς ἡ πολιτικὴ λογοκρισίη μοῦ εἶχε κατατήσει πολὺ ὀχλήρη. Μὰ τὸ μαχαίρι ἐφτίσσε σὺν κόκαλο δταν, προσκαλεσμένος σὲ τοῦτ' ἀπὸ μιὰ κενό τὴν ἄκουσα, μαζί μὲ ἄλλα περιεργα, νὰ λέει, σὰ νὰ μὴν πείραζε καθόλου ἂν ἴδλεγε, πὼς ὁ κ. Καπετανάκης, ὁ διοικητὴς τῆς φυλακῆς τοῦ Παλιῦ Στρατώνα, ἴσκασε μὲ 30.000 δραχμές, τὸ ταμεῖο τῆς φυλακῆς. Πὼς εἶταν τοῦτο ἀπὸ τὶς συνηθισμένες γλασσιές — καὶ τέτια ἀποδείχτηκε καιῶσι σὶν ἄνάγκη. — δὲν εἶχα καιῶσι ἀμφιβολία. Γιατί τὸν κ. Καπετανάκη τὸν εἶχα γνωρίσει ἀρκετὰ καλά, ὑπάλληλο μὲ ξεχωριστὴ νοημοσύνη, μὲ ζῆλο καὶ ἀφοσίωση σὺν ἔργοι του. Εἶχα μάλιστα ἐξαιτικὸς δταν διάβασα μερικὲς ἀπὸ τὶς ἡμερησίους διαταγές του ἐδειχναν τέτια ἰδιωφονία ἀναπάντεχη. Ἡ φυλακὴ, δταν τὴν παράλαβε, εἶταν κατὰ ἀγάνταστα ἀπορρόπαιο-θῆλεγες, μὲ εἰκόνα ἀπὸ τὴν Κόλαση τοῦ Δάντη. Μὴ ἀνατριχιαστικὴ περιγραφή τῆς φάνηκε πρόπερον μέσα σὲ μερικὰ φύλλα τῆς «Ἀστραπῆς», μὰ ἀμφιβάλλω ἂν ὁ ἀρθρογράφος κατόρθωσε νὰ εἰκονίσει τὴν πραγματικὰ τῆς κατάστασι. Εἶτανε θρονασμένη ἐκεῖ μέσα ἡ ἀουνειδίτη κατάχρηση, ἡ ἀπειθαρχία, ἡ κακοήθεια, ψεῖρα τέτια πὺν τὸ χτένι δύσκολα ἐξέμπελε τὰ μαλλιά, ἡ πῆνα, ἡ ἀρρώστια καὶ ὁ καθήμερὸς θάνατος, οἱ σκύλλοι σὺν καθῶσι σὺν σοκάκια τῆς Πόλης. Τέτια τὴν παράλαβε ὁ κ. Καπετανάκης, καὶ σὲ λίγον καιρὸ τὴ γύρισε σὲ ὀργάνωση πειθαρχικὰ καὶ εἰρηνικὰ, πασιρικὰ, μεθοδικὰ, δυὸ σήκωνε τέτιο πανάρχαιο καὶ ἀκατάλληλο χέρι, μὲ ἓνα λόγ,

τιμητικὰ τοῦ Κράτους. Νὰ συκοφαντοῦν εἶσι, πρόχειρα, ἓνα τέτιον ἄντρα, ἄντρα σπάνιο σὶν Ἑλλάδα. τί λέω; σπάνιο παντοῦ, μοῦ ἀνέτριψε τὴν καρδίαν καὶ ἀποκαθάρσεις χολῆς πᾶσαι, δυὸ σὺν ἰατρῶν ὀνωμασμένα εἶσι τὸν ἐπῆσαν. (Θοικ. 2, 49).

"Εἶσι ἀποφάσισα νὰ λείγω μερικὲς μέρες ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, ὥστε νὰ ξεσκάσει ἡ ψυχικὴ μου ἀδημονία, καὶ νὰ περιηγηθῶ καιῶσι ἀπὸ τὶς Ἑλληνικὲς σκηνογραφεῖς, πὺν ἢ ὄμορφα τοὺς καὶ ἡ μεγαλοπρέπεια σὲ ἀποζημιώνουνε γιὰ τῶν ἀνθρώπων τὴν κακία. Τὸ πρῶτ' λοιπὸν τῶν 18 τοῦ Σποριά ξεκίνησα γιὰ τὴν Πάτρα, ὅπου καιτοικεῖ ὁ παιδικὸς μου σωμαθῆς καὶ φίλος, ὁ μόνος πὺν ἐπιζεῖ, ὁ κ. Ἀντώνης Μαργακός.

Ὁ Πελοποννησιακὸς σιαθμὸς εἰδειγρε ξάστερα ἤδη τὰ σημάδια τῆς «Ἐλευθέρας Κέκυρας», πὺν εἶχε ξαναθρονασθεῖ — λερωμένος, ἀκατάστατος, γυμᾶτος σκῆνη, φύλλα ἐλιᾶς, παλιόχαρτα, καὶ κατῆ λογῆς σκουπίδια, παντοῦ σκόρπια, γύρω τριγύρω. ἴσως δὲν εἶχε σαρωθεῖ ἀπὸ τὴν πρώτη τοῦ Σποριά. Ἐνας μοίραρχος, πὺν θαρῆθηκε περιμένοντας μέσα σὶν οὐρὰ τὴ σειρά του, τὴν παράτησε τέλος καταγαχαρισμένος μὲ σπρωξίτες πρὸς ἄντρας, γυναικὲς καὶ παιδιὰ, καὶ στέλνοντας ἀριστοτὰ τὸ σιγαλιώτη του, πῆρε, μὲ τὸ θάρρος τῆς καινούργιας ἐξουσίας, τὸ εἰσιτήριό του, πρὶν τοὺς ἄλλους ταξιδιωτῆς.

Τὸ τρένο μας ξεκίνησε σαφροσιόλιστο — ἂν μποροῖ νὰ πῶ εἶσι — μὲ ἐλιές, ἐνῶ ἀνάπεμπαν οἱ ἐπιβάτες τὸ θούριο τῆς ὥρας. Εἶταν ἡ ἐπαχὴ τοῦ τρένου τῆς ἐλιᾶς, καὶ καθῶσι περνούσαμε τοὺς ἐλαιῶνες, οἱ μαζῶχτρος σάλεθαν χαρμύουνα κλάδους καὶ μᾶς ἀντιφρονούσαν τὸ θούριο, μὲ ἐνθουσιασμὸ ἀνάλογο πρὸς τὸ δικό μας. Τὸ ἴδιο καὶ σὲ φτάσαμε σὶν Πάτρα, ἐνῶ τὸ πλῆθος μᾶς ὑποδέχονταν μὲ ἀμοιβαία ζήτω, διὸ ἀντίπαλες λαίτρες ἐπαιζαν ρωμαλέα καὶ ξενάπαιζαν τὶς λίγες μπαμποῦτες τοῦ τραγουδιοῦ. Ἐνας ἀπ' ἀφ' αὐτοὺς τοὺς λαίτεροδδρους στήθηκε ὁ ἀδεδήστος κάτου ἀπὸ τὰ παράθυρά μου τὴ νύχτα, καὶ μὲ τὴ συνηγορία τοῦ βοηθοῦ του, δὲ σιαμάτησε ὡς ποὶ ἀποχώρησε καὶ ὁ τελεφταῖος ξενύχτης. Τίποτα φορτικώτερο δὲ φαντάζουμαι σὶν τὸν κόσμο παρὰ τὸ Θιβειανὸ ὕμνο πρὸς τὸ Βούδα, πὺν δὲν ἔχει παρὰ τρεῖς λέξεις. Ἐπειδὴς τὸ νὰ ἀπορονηθεῖς μέσα σὶν ἄλλη οὐσία τοῦ Βούδα κρέμεται ἀπὸ τὸ πῶς φορῆς θὰ πῆσι τὸν τριλεξο ὕμνο, οἱ Θιβειανοὶ τὸν ἐφαρμόζουνε μὲ κάποιον τρόπο σὺν μαγγανοπήγαδά τους, ποὶ εἶσι ἀναπέμπεται διαδοχικὰ χιλιάδες φορῆς. Καὶ τέτιο, τώρα μὲ τὸν ἡλεχτροισμό, θὰ πρότεινὰ νὰ γίρει καὶ μὲ τὸν ἑλληνικὸ θούριο, τέτια μέθοδο μοῦ φαίνεται πιὸ ἀπλή.

(Συνέχεια)

ΑΛΕΞ. ΠΑΛΛΗΣ

"Ὅσοι ἐγγράφουν ἓνα συνδρομητὴ σὺν «Νουμᾶ» παίρνουν γιὰ δῶρο 5 δρχ. βιβλία ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις τοῦ «Ἀθην. Βιβλιοπωλείου».

"Ὅσοι ἐγγράφουν 2 συνδρομητῆς σὺν «Νουμᾶ», παίρνουν γιὰ δῶρο 10 δρχ. βιβλία ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις τοῦ «Ἀθην. Βιβλιοπωλείου».

Ἄνάλογα παίρνουν δυὸ ἐγγράφουν τρεῖς καὶ περισσότερους.

ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ

Σύνδεσμος Ἑλληνίδων ὑπὲρ τῶν
δικαιωμάτων τῆς Γυναίκος.

Πρὸς τὴν Σ. Κυβέρνησιν τῆς Ἑλλάδος.

Ὡς μητέρες, ὡς γυναῖκες καὶ ὡς Ἑλληνίδες, ἀισθανόμεθα βαθεῖα τὴν ἀνάγκη νὰ ζητήσωμεν ἀπὸ τὸ Κράτος νὰ ἐπιστήσῃ δὴλον τοὺς τὴν προσοχὴν εἰς τὸ ζήτημα τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, εἰς τὴν ὁποίαν στηρίζομεν διὰς μας τὰς ἐλλείδας διὰ τὴν μόρφωσιν τῆς νέας γενεᾶς, σύμφωνα μὲ τὰς ἀνάγκας τῆς κοινωνίας καὶ τὰς συγχρόνους συνθήκας τῆς ζωῆς.

Ὡς μητέρες, εἶχομεν ἀισθανθῆναι μεγίστην χαρὰν καὶ ἀνακούφισιν διὰν, κατόπιν μακροχρόνιων προσπαθειῶν, ἐκ μέρους βίων ὅσοι εἶχον ἀντιληφθῆναι τὴν ἀνάγκην διαρροθύνσεως, τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, κατωρθώθη ἐπὶ τέλους νὰ τῆς δοθῆναι μία νέα καὶ πρακτικώτερα κατευθύνσις, ἡ ὁποία τὴν καθίστα αὐτοτελῆ. Τὸ κράτος ἐξησφάλιζε πλέον καὶ διὰ τὸ παιδί τῆς ἐργατίας καὶ τῆς χωρικῆς, ποὺ δὲν θὰ ἄφρινεν ἢ διοπάλῃ νὰ συνεχίσῃ τὰς σπουδὰς του πέραν τοῦ ἐξαιταξίου δημοτικοῦ σχολείου, διὰ τὰ πνευματικὰ ἐφόδια, τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὴν ζωὴν του.

Μὲ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς μητρικῆς γλώσσης εἰς τὸ δημοτικὸν σχολεῖον, κατωρθώμετο νὰ ἐξοικονομηθῆναι πολὺτιμος χρόνος, ὁ ὁποῖος ἐχρησιμοποιεῖτο πλέον διὰ τὴν οὐσιαστικὴν μόρφωσιν τοῦ μαθητοῦ. Ὁ δευτερός μεταξὺ σχολείου καὶ οἰκογενείας καθίστατο συγχρόνως στενωτέρως, τὸ παιδί τοῦ χωρικοῦ δὲν θὰ ἐληγομένοσε μέσα εἰς τὸ περιβάλλον τοῦ σπιτιοῦ του τὰς γνώσεις ποὺ ὅ' ἀποκτούσε εἰς τὸ σχολεῖον, οὕτε θὰ ἐδιδάσκετο πλέον νὰ περιφρονῆ, μαζὶ μὲ τὴν μητρικὴν του γλῶσσαν καὶ τοὺς ἀπλοικοὺς γονεῖς του.

Μία ἄλλη ἀπορία τοῦ ζητήματος τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως εἶναι καὶ ἐκεῖνη, ἡ ὁποία μᾶς ἐνδιαφέρει ἐπίσης ζωτικὰ, ὡς γυναῖκας ἀγωνιζόμενας ὑπὲρ τῆς κοινωνικῆς ἀνυψώσεως τῆς Ἑλληνίδος καὶ τῆς πολιτικῆς τῆς ἐξισώσεως μὲ τὸν ἄνδρα. Ἡ μεταρρυθμίσις τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, τελειοποιουμένη καὶ συμπληρουμένη, θὰ ἐξησφάλιζε τὴν ἐξάπλωσιν τῆς μορφώσεως εἰς τὰς ἐργατικὰς ἰδίως τάξεις, καὶ πολὺν γρηγορὰ ἡ Ἑλληνὶς θὰ καθίστατο ἰκανὴ νὰ διεκδικήσῃ τὰ πολιτικὰ καὶ κοινωνικὰ τῆς δικαιώματα καὶ νὰ τὰ ἐξασκήσῃ εὐσυνειδήτως καὶ ἐποφελῶς.

Ὡς Ἑλληνίδες, ἔπειτα, ἀξιούσαι νὰ ἴδωμεν τὴν πατριδα μας κατέχοσαν ἴσην, ἂν ἔχι πρωτεύουσαν θέσιν, μεταξὺ τῶν Βαλκανικῶν λαῶν, καὶ γνωρίζουσαι πόσῃν σημασίαν δίδουν οἱ γειτονικοὶ μας λαοὶ εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν, καὶ πρὸ παντὸς εἰς τὴν δημοτικὴν, πιστεύομεν ὅτι ἡ γενομένη μεταρρυθμίσις ὑπὲρ τὸ πρότερον βῆμα πρὸς τὴν κατάκτησιν τῆς θείσεως αὐτῆς. Καὶ πέραν διὗτος πάσης ἐθνικῆς ἀντιζηλίας καὶ παντὸς τοπικοῦ ἐγωισμοῦ, διαβλέπομεν εἰς τὴν ἐθνικὴν αὐτὴν αἰμίλλαν μίαν ἀσφαλῆ ἐγγύησιν προόδου πρὸς ἀνώτερα ἰδανικὰ, ἀνθρωπιστικὰ. Ἡ παιδικὴ ψυχὴ, λυτρωμένη πλέον ἀπὸ τὰ ἀποπνικτικὰ δεσμὰ μιᾶς σχολαστικῆς καὶ ξηρᾶς διδασκαλίας, ἐπικοινωνοῦσα εὐκόλως καὶ ἄμεσα μὲ τὸν φυσικὸν κόσμον, ὅ' ἀπλωνε τὰ φτερά τῆς δυνατὰ ἀπὸ ὑγείαν, καὶ χαρὰν, πρὸς κόσμους υψηλοτέρους.

Ὡσαν ὡραίαν ὀπτασίαν εἶδαμεν καθαρά, εἰς ἓνα μέλλον πολὺν προσεχές, μίαν νέαν Ἑλλάδα, ζωντανὴν καὶ ἀκμαίαν, παλλομένην ἀπὸ ἰδανικὰ, γεμιάτην ἀπὸ τὸν πόδον τῆς γνώσεως καὶ ἀπὸ τὸν ἔρωτα τῆς τέχνης.

Καὶ τώρα, ἀντιλαμβανόμενοι ὅτι τὸ ὄνειρον αὐτό, τὸ ὁποῖον ὁλίγοι εἶχον ἀρχίσει νὰ μεταβάλληται εἰς πραγματικότητα, κινδυνεύει νὰ σβύσῃ, ἂν ἐπηρεασθῆ ἡ δημοτικὴ ἐκπαίδευσιν ἀπὸ πολιτικὰς μεταβολὰς, αἱ ὁποῖαι θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι ἐντελῶς ἀσχετοὶ πρὸς τὴν παιδείαν, λαμβάνομεν τὴν ἐμὴν νὰ ζητήσωμεν ἀπὸ τὴν Σ. Κυβέρνησιν τῆς Ἑλλάδος, ὅπως ἔχι μόνον προλάβῃ πᾶσαν ἐνδεχομένην ἴσιν πρὸς ἀναιροσίην τοῦ ἰσχυροῦς ἤδη προγράμματος τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, ὁποῦν δῆποτε προσερχομένην, ἀλλὰ καὶ φροντίσῃ ὅπως συμπληρωθῆ καὶ τελειοποιηθῆ τὸ ἔργον τῆς ἀναδιοργανώσεως τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως σύμφωνα μὲ τὴν χαραχθεῖσαν ἤδη κατεύθυνσιν.

Ἡ Ἀντιπρόεδρος

Ἡ Γεν. Γραμματεὺς

ΑΥΡΑ Σ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΑΡΙΑ ΛΕΣΥΠΡΗ

Ο ΥΠΝΟΣ ΤΗΣ ΣΟΝΙΑΣ

Ἀντίκρου σὺ φεγγάρι, σὺ παράθυρο,
ἔχειρ' ἢ κόρη τὸ κεφάλι καὶ κοιμήθηκε,
σὺ χέρι ἀκκοιμώνας...
ρεμβάζοντας μὲ κάτι ποῦ θυμήθηκε
καὶ ἀπέμεινε χαμογελώντας.

Ξανθόμαλλο ἀγγελούδι, τὴν ἀντίκρουσε
καὶ πέταξε κοντά της καὶ τὴ φίλησε
σὺ μάτια καὶ σὺ στόμα...

Χαίδεψε τὰ μαλλιά της καὶ τῆς μίλησε,
μ' αὐτὴν κοιμᾶται ἀκόμα!

Καὶ τ' ἀγγελούδι τότε τὴν ἀγκάλιασε,
τὴν ἔσφιξε μὲ λαύρα μὲς σὺ στήθια του
καὶ ἔσπνησεν ἡ Σόνια,
μὰ σὺ γλυκὰ του πάλι παραμύθια του
κοιμήθηκεν αἰώνια!...

ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΣ

ΤΟ ΒΙΟΛΙ ΜΟΥ

Νὰ τραγουδήσω θέλοντας
Γιὰ σέ, πάλι, καλή μου,
Σὰν πρὶν τὰ χέρια ἀπλώνοντας
Νὰ πάρω τὸ βιολί μου,
Νὰ πῆ γιὰ τὴν ψυχὴ μου,

Βάζω θειλὰ τὰ χέρια μου
Ἀπάνω σὺ δοξάρι
Ποῦ τόσα σοῦ τραγούδησε
Γιὰ τὴ δική σου χάρι,
Στὶς νύχτες μὲ φεγγάρι,

Μὰ μὲ τίς πρώτες δοξαριές
Ἄλλ' καὶ τρισυαλί μου!
Ἀπόμεινε σὺ χέρια μου
Σπασμένο τὸ βιολί μου!
Σπασμένη καὶ ἡ ψυχὴ μου...

Χίος.

ΑΝΤΡΕΑΣ ΜΟΥΣΟΥ

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟ

Ίδρυτής και Διευθυντής: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ
Έκδότης και Διαχειριστής: ΧΡ. ΓΑΝΙΑΡΗΣ & ΣΙΑ

Τεχνικοί συντάκτες: ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ, ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ, Γ. ΦΤΕΡΗΣ, ΚΙΜΩΝ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ, ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Όσα γράμματα ενδιαφέρουν τη Διαχείριση πρέπει να διευθύνονται:
Χ. ΓΑΝΙΑΡΗΝ & ΣΙΑν Σοφοκλέους 3, ΑΘΗΝΑΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ: Γιά την Ελλάδα

δρ.	25	τό χρόνο.
"	13	το εξάμηνο.
"	7	τό τρίμηνο.
Γιά την Αγγλία και Αίγυπτο	£ 1	τό χρόνο
	£ 0,10	τό εξάμηνο
Γιά την Αμερική	\$ 5	τό χρόνο
	\$ 3	τό εξάμηνο

Και γιά τα άλλα μέρη ανάλογα

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΑΡΤΟΝ και θεάματα ζητούσαν απ' τους Αυτοκράτορες τους οι Ρωμαίοι πολίτες, όταν η Ρωμαϊκή αυτοκρατορία είχε αρχινήσει να ξεφτάει, να παίρνει τον κατήφορο. Και διαν' τους τάδιναν και τα δυο αυτά αγαθά, οι Ρωμαίοι πολίτες είντουσαν τριτοευνησιόμενοι και δέν τους έκοφιτε γιά τίποτ' άλλο — κι ό κόσμος ας παιζότανε. Εύτυχώς τα δυο αυτά αγαθά τάχουμε και μεϊς σήμερα. Και «αίριον» έχουμε — ας είναι και λίγο ακριβούτοικος — και τα «θεάματα» δέ μās λείπουν. Τί άλλο θέλουμε; 'Ωστόσο, βρίσκονται και μερικοί ανισόροποι, που δέ συγκινούνται με δλ' αυτά τ' αγαθά, μα κήθονται και ού σαλιαρίζουνε γιά «απεργίες», γιά «πάλη τάξεων» και γι' άλλα τέτια κουραφέξαλα. Μα να μήν έχουνε σπειρι μυαλό αυτοι οι άνθρωποι!

ΠΟΥ ΤΗ βλέπουν αυτοι, οι βλογημένοι, την κπάλη των τάξεων; Έμεις, τό εναντίο, είδαμε με τα μάτια μας, στους Ποιγηγικούς γάμους, μέσα σ' ένα αυτοκίνητο, τό προεδρείο ενός εργατικού σωματείου με τό λάβαρό του και με τό μυχιλιμπιδία του, να κορδώνεται και να φρουκώνει, οα να πήγαινε να λαλάβει την Κυβέρνηση της Χώρας. Τί να ελπίζει και τί να περιμένει κανείς από τέτιες άμορφους εργατικές μάζες; Μονάχα απεργίες γιά τό άτομικό τους συμφέρο, και λαχτάρα να προσκληθούνε σ' επίσημες άστικές γιορτές και να ποζάρουνε μέσα σ' αυτοκίνητα.

ΠΑΛΙΟΚΟΥΒΕΝΤΑΣ' γέννησε την Κεχημπάρα κ' η Κεχημπάρα γέννησε τό Γοργοχάμπερο. 'Η καθαρουουσιάνικη, βλέπει, άνοησία και ονοφαντία δέν έχει σταματημό, μα και

πάρει τον κατήφορο. "Όπως είπανε πώς οι δημοικιστές μεταφράσανε την «Ηλέκτρα» οε «Κεχημπάρα» — και τό γράφουνε, λέει, κιδίας σιά βιβλία τους! — και τό «Κωστανίνο τον Παλαιολόγο» τον είπανε και τονε γράφανε «Παλιουκνέντιω», έτσι, λέει, με τον ίδιο τρόπο, τώρα τελευταία, οι δημοικιστές και τό Τηλεγράφημα τό μεταφράσανε: γοργοχάμπερο! Και πολλοι, μαρτυρούν, πώς τό γοργοχάμπερο τό διαβάσανε οε δημοικιστικά βιβλία!... Τους θεβαιώνουμε εμείς, ωστόσο, με τον πιο επίσημο τρόπο, πώς τέτιες σάχλες κι άνοησίες, μογαχά οε καθαρουουσιάνικα έντυπα μπορεί να διαβάσει κανείς, — όπως δα και τις διαβάσαμε.

ΚΡΙΤΙΚΑ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ Κ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ:

"Η ΚΩΜΩΔΙΑ ΤΟΥ ΚΡΙΣΤΕΙΟΥ,"

Περίληψη του Βιβλίου.

Δροσίνη, μ' έστειλες
να πάω σιά ξένα,
να πάω σιδ διάβολο,
δίχως λιλιά,
γείρε σιά σιήθη μου
τά πικραμένα,
την άναρίοιεντη
κλάψε καρδιά.

Δροσίνη, μ' έσυρρες
στην άπεργία,
κι όσο κι ή φάναξα
πώς είσαι τέρας,—
διαμαρτύρομαι
σιά 'Υπουργεία,
και πρós τους Πρίγκηπες:
«Θέλω τό γέρας!!...»

Απάντηση του Δροσίνη.

Φύσα ενδίκησης άγέρι,
κι ό Γληγόρης ύπαφέρει,
πρωτ, νύχτα, μεσημέρι,
μ' άλωμένο του τό χέρι
και κρατώντας μου καρτέρι,
θέλει να με καταφέρει!

"Ω, τάνωο περιότερι,
κάνει τάχα πώς δέν ξαίρει,
—γιατι δέν τονε σφέρει—
πώς είμ' έμπορος, και τσίρι
με τον Όίκο του Σιδέρη.

ΓΙΑΚΟΥΜΗΣ - ΜΙΜΗΣ

Α'

Ἐπιτέλους, ἀξιόδηκε ὁ Γιακουμῆς, — αὐτὸς εἶταν τώρα ὁ νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ, — νάνεβει οἷης σπιτονοικοκυρᾶς του, τῆς κυρίας Καίνας, καὶ νὰν τῆς πει πὼς ἡ θέση του σὺν κόσμῳ δὲν τοῦ συχωροῦσε πιά νὰ κἀνεται σὶὸ φτωχικό ἐκεῖνο ἰσόγειο, καὶ πὼς μὲ μεγάλη τὸν λύπη εἶταν ἀναγκασμένοι νὰλλάξουν σπιτί. Θὰ νοίκιαζαν τὸ ἀντικρυνό, μόλις τελείωνε, κ' εἶτοι θὰ εἶτανε πάλι κοντὰ στὴν καλὴ τὸν σπιτονοικοκυρᾶ.

Στὸ σπιτί τῆς καθόνταν ἀπὸ χρόνια. Ὁ πατέρας τοῦ Γιακουμῆ, ὁ Παρασκευᾶς, δούλευε σὶὸ Γκάκι, καὶ μὲ τὸ μεροδοῦλι τὸν εἶχε σπονδάζει. Ἀπὸ μικρὸ εἶχε δεῖ σὶὸ Γιακουμῆ κάποια κλίση στὰ γράμματα καί, μὲ κάθε θυσία καὶ στέργηση, κοίταζε νὰν τοῦ τὴ διατηρεῖ. Ποιὸς ξαίρει τί μπορούσε νὰ θυεῖ μὴ μὲρᾶ...

Μὰ τί φτώχειες, τί δύσκολες μέρες εἶχανε περάσει, ὡς νάρθει αὐτὴ ἡ μέρα. Πόσος φορὸς δὲ δάξαν κοιμηθεῖ τότε νησιτικοί, ἂν ἡ κυρία Καίνα, πὸν καθόταν ἀπὸ πάνω τους, στὰλλα δὴν ποτῶματα τοῦ σπιτιοῦ, κ' ἔβλεπε τὴ φτώχεια τους, δὲν τοὺς ἔστελνε πότε λίγη σούπα, πότε λίγο πιλάφι, καὶ πότε λίγες πατάτες. Μὰ κ' ἡ μητέρα τοῦ Γιακουμῆ, ἡ Μαριγώ, ἔκανε κὶ αὐτὴ δὴν μπορούσε, γιὰ νὰ ξεπλερώσει τὴν ἱποχρέωση. Καὶ μπουνγάδα τῆς εἶχε βάλει τῆς κυρίας Καίνας, καὶ τὸ παρκέτο τῆς εἶχε πάρει πολλὰς φορὸς μὲ τὸ πανί καὶ γιὰ ἕνα σωρὸ ἄλλες δουλίδες εἶχε στᾶφει πρόθυμη.

Τώρα ὅμως τὰ πράματα εἶταν διαφορετικά. Ὁ Γιακουμῆς εἶχε γίνει καθηγητής. Καὶ πὼς φερνοβόλαγε τὸ πρόσωπό του, ὅσο μιλοῦσε τῆς κυρίας Καίνας! Εἶχε ἔρθει ἐπιτέλους ἡ παθούνη σιγμῆ. Μὰ καὶ κείνη δὲν ἔδειχνε λιγότερη χαρὰ. Τί εὐχαριστήση γι αὐτὴν, πὸν ἤξαιρε τὸ Γιακουμῆ ἀπὸ τόσο δᾶ, ἀπὸ τότε πὸν μὲ τὴν κατασρόβη σὶὸ χέρι πῆγαινε κἀθε μεσημέρι σὶὸ Γκάκι τὸ φαί τοῦ πατέρα του, νὰ τῆς λέει τώρα πὼς θάφταν τὸ σπιτί της, γιὰ νὰ πιάσουν καλύτερο, μεγαλύτερο, ἀκριβότερο. Αὐτοί, πὸν δὲν εἶχαν, ὡς τὰ χεῖς ἀκόμα, νὰ πλερώσουν τὸ τιποτένιο νοίκι τοῦ ἰσόγειου, νὰ ζητᾶνε τώρα νὰ φύγουν, γιὰ νὰ πᾶνε σ' ἄλλο σπιτί, καινούριο, ψηλό, μὲ μπαλκόνια, καλλίτερο κ' ἀπὸ τὸ δικό της. Τόση εἶταν ἡ χροιά της, πὸν, ἂν μπορούσε, θὰ τὸν φέλαγε τὸ Γιακουμῆ...

Μὲ τὴν πρώτη βίβλια, πὸν ἔκανε ἡ κυρία Καίνα οἰοῦν παλιούς της νοικάρηδες, ἔρρηξε καὶ τὸν πόντο πὸν ἤθελε. Ὁ Γιακουμῆς τὴ θέση του τὴν εἶχε, ἀδεργῆ δὲν εἶχε, καιρὸς λοιπὸν εἶταν νὰ κοιτᾶνε καὶ γιὰ καμιά νύφη. Καὶ τὸ τελευταῖο τοῦτο τὸ μὲν-τόσο, ἔκανε τόσα νᾶζια, ὥσπου νὰ τὸ θγάλει ἀπὸ τὸ σίγμα της, πὸν ἡ Μαριγώ δὲν ἄργησε νὰ καταλάβει τί ἤθελε νὰ πει. Ἐκανε ὅμως τὸν κουτὸ, καὶ μόνο πὸν ρώτησε:

— Κ' ἡ Δανάη, πὼς δὲ μᾶς ἐπισκερτήσε;

Ἡ Δανάη εἶταν ἡ μοναχοκόρη τῆς κυρίας Καίνας. Εἶχε πάνον κάπου τὰ χρόνια τοῦ Γιακουμῆ, καὶ γι' αὐτὴν οἱ πόντοι καὶ τὰ νᾶζια τῆς μητέρας της.

— Θὰ οἷς ἐπισκερτῆ κὶ αὐτὴ, θὰ οἷς ἐπισκερτῆ ἀποκριθῆκε ἀμέσως ἡ κυρία Καίνα, φχαριστημένη. Νομίζετε πὼς οἷς ἔχασε; Κάθε μέρα οἷς μελετάει τὸ καημένο. Ἄς περάσουν ὅμως αὐτὲς οἷς μέρες, πὸν θνεῖ ἐξείτασος σὶὸ Ὀδείο γιὰ τὸ διπλωμά της, καὶ νὰ δεῖτε πὼς θάρθει.

Αὐτὰ εἶταν ἀρκετὰ γιὰ πρώτη φορά. Ἡ κυρία Καίνα εἶχε πει ὅσα ἤθελε. Καὶ γύρισε χαρούνη, σὶὸ σπιτί της, γιὰ νὰ ρῆξει τοὺς πόντους της καὶ κεί...

Ἡ Δανάη ὅμως φαίνεται πὼς τοὺς κατάλαβε ἐν-κολώτερα καὶ καλλίτερα ἀπὸ τὴ Μαριγώ, γιὰτί, προ-τοῦ ἀκόμα πάρει τὸ διπλωμα, ἐπισκερτήσε τοὺς παλιούς της νοικάρηδες.

Ἔτοι, μὲ τίς συγγενὲς βίβλιες τῆς κυρίας Καίνας καὶ τῆς Δανάης, μὲ τὰ γέλια, μὲ τὰ μισόλογα, μπήκε σὶὸ νόημα κ' ὁ Γιακουμῆς.

Ἐν' ἐπὶόγμα, μόλις ἱποψιάστηκε κάτι ἀπὸ τὰ καμώματα, ἀπὸ τὸ φέρομο γενικῶς τῆς Δανάης, σκέφτηκε πὼς δὲν ἔπρεπε νὰποκριθεῖ. Εἶδε μιὰ σιγμῆ τὸν ἑαυτὸ του παιδάκι, φτωχάκι, νὰ περνᾶει κάτω ἀπὸ τὸ παραθύρι τῆς Δανάης, μὲ τὴν κατασρόβη σὶὸ χέρι. Καὶ θυμήθηκε πὼς ἐκεῖνη τοῦ φωνάζει τότε περιπατητικῶς: «Γιακουμῆ, πρόσεξε μὴ σοῦ πέσουν!» Κ' αὐτὸ τὸν δειλίωσε, τὸν δειλίωσε πολί. Σήκωσε ὅμως τὰ μάτια, εἶδε τὴ Δανάη πάλι ἴδια, κ' ἔλες τίς σκέψεις πὸν εἶχε κάνει αὐτός, τὴν εἶδε γελάει καὶ τῆς γέλασε κὶ αὐτός...

Τέλος ἦρθαν καὶ οἱ αὐτὰ τοῦ Παρασκευᾶ. Ἀπὸ καιρὸ δὲν πῆγαινε πιά σὶὸ Γκάκι, καὶ ξεκουραζότανε ἰώρα καὶ καμάρωνε τὴν προκοπὴ τοῦ γιοῦ του. Ὁτι πόνθησε, τοῦ ἔγινε. Ἀν ἤθελε πιά, παρὰ νὰ δεῖ τὸ γάμο τοῦ παιδιοῦ του καὶ τότε ὁ Θεὸς ἄς ἔκανε ὅπως ἤθελε. Μόλις ὅμως ἄκουσε ἀπὸ τὴ Μαριγώ πὼς ὁ Γιακουμῆς εἶχε ρῆξει τὰ μάτια του στὴ Δανάη, τὸ αἷμα τοῦρθε σὶὸ κεφάλι κ' ἔκανε σὸν τρελό.

— Ὅχι, γιὰ τὸ Θεό! ὄχι! ἄρχισε νὰ φωνάζει. Τὸ παιδί μας δὲν πρέπει νὰ μεροδενεῖ μ' αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους. Ποιέ! Θὰ μοῦ πεις; Καποιανὸν χαρίζαν γάδαρο καὶ τὸν κοιτᾶσε στὰ δόντια. Μὰ ὁ φτωχός, Μαριγώ, δὲν πρέπει νὰ παίρνει γυναικὴ ἀπὸ καλύτερη φαμίλια. Τὸ παιδί μας, θὰ πεις, εἶναι καθηγητής, δὲν εἶμαστε κοί φτωχοί. Τώρα δὲν εἶμαστε, καί. Μιὰ φορά ὅμως εἶμαστε καὶ μεις. Καὶ τότε πὸν εἶμαστε φτωχοί, τὴν εἶχαμε τὴ Δανάη καὶ τὴ μητέρα της ἀπὸ πάνω μας. Καὶ θυμᾶσαι τί μαῖρες ἡμέρες περάσαμε σὶὸ σπιτί τους. Τὸ φαί ποῖ μᾶς ἔστελνε τότες ἡ κυρία Καίνα, οὔτε μεις δὴν τὸ ξεχάσουμε ποτέ, μὰ οὔτε καὶ κείνοι. Πάντα σὶὸς ἀνθρώπους αὐτοὺς δὲ θὰ μιλάμε καλύτερα, τὰ περ-οῖεθρα θὰ μᾶς δένονγε τὴ γλώσσα, πάντα θὰ εἶμαστε ὑπὸ. Ἡ Δανάη, Μαριγώ, δὲν εἶναι γιὰ τὸ παιδί μας. Κατάλαβέ το.

Κὶ ὁ γέρο - Παρασκευᾶς ἔακολούθησε μὲ ὄλο τὸν καιρὸ τοῦ φτωχοῦ, πὸν βλέπει πὼς τὸ παιδί, πὸν ἀνάστησε μὲ τόσα βήματα, θέλουν νὰ τοῦ τὸ πάρουν, γιὰ νὰν τὸ σῆξουν πάλι στὴ δυστυχία καὶ τὴν κακομοιριά. Καὶ κάθε λόγος πὸν ἔβγαυε ἀπὸ τὸ στόμα του, εἶτανε τόσο καινερὸς, πὸν ἔλες πὼς ἀπὸ χρόνια πηρόταν πὲ κανένα καινί και τὴν ἰώρα πρόσεσε νὰ ξε-πταχτεῖ. Ἄμ' εἶναι πὸν φλογερὸ καινί ἀπὸ τὴν καρδιά τοῦ φτωχοῦ; Πόσα χρόνια δὲν τὴνε καινε ἡ πῆρα κὶ ὁ καινός!...

Ἄφου ὁ Παρασκευάς εἶπε πολλά καὶ ξεδύμανε, σόπασε. Σὲ λίγο ἄλλως, σὰ νὰ κατάλαβε πὼς ἔπρεπε νὰ πει καὶ κάτι θεϊκό, νὰ πει τί ἔπρεπε νὰ γίνει, ξανάρχισε :

— Ἀκουσε νὰ σοῦ πῶ, γυναῖκα. Ὁ Γιακουμῆς δὲν εἶναι πιά μικρός. Ὁ, τι ὥρα θέλει παντρεύεται. Προτοῦ λοιπὸν μᾶς τονὲ πάρουνε ἢ Δανάη κ' ἢ μητέρα της, πρέπει νὰ κοιτάξουμε νὰ θροῦμε μεις κανένα δικό μας κορίτσι. Σκέφτηκα λοιπὸν πὼς δὲ θάταν ἄσχημο νὰ συμπειθερῶσουμε μὲ τὸ Νικόλα. Ἡ Ἄννα, τὸ πιὸ μεγάλο του κορίτσι, θάταν ἰώρα δεκαεννιά, βία εἴκοσι χρονῶ. Τὴν ξαίρω ἀπὸ τὴν δά, ἀπὸ τότε πὸν τὴν ἔπαιρνε καμιά φορὰ ὁ Νικόλας σὸ Γκάξι, πὸν δουλεύαμε μαζί, γιὰ νὰν τῆς δείξει τὰ καζάνια καὶ τὰ ρέσια. Ἔτσι φτωχοκόροισο. μὰ δὲ, τι μᾶς χρειάζεται γιὰ τὸ Γιακουμῆ. Ἔτσι θὰ γίνει. Ἄσχο κιάλας θὰ πάω νὰ θροῦ τὸ Νικόλα, καὶ θὰν τοῦ πῶ τὴν ἰδέα μου.

Μὰ ἡ Μαριγώ πὸν ἤξαιρε καλὰ τὴ συμπάθεια τοῦ Γιακουμῆ γιὰ τὴ Δανάη, κούνησε τὸ κεφάλι της μὲ διαταγμὸ.

— Τάχα θὰν τοῦ ἀρέσει ; ρώτησε σὲ λίγο.

— Πιὸ ὁμορφὴ εἶναι ἢ Δανάη ἀπὸ τὴν Ἄννα, θὲς νὰ πεις ;

— Ξαίρω καὶ γώ ; . . . ἀποκριθῆκε ἡ Μαριγώ. Γιὰ καλὸ καὶ γιὰ κακὸ ὅμως πρέπει νὰ ρωτήσουμε καὶ τὸν ἴδιο . . .

Ἔτσι κ' ἔγινε. Μὰ ὁ Γιακουμῆς εἶχε πάρει τὴν ἀπόφασή του. Ἡ λάμψη πὸν τριγύριζε τὴ Δανάη, τὴν πλούσια, τὴν ἀνώτερή του, τὸν μπόδιζε νὰ δεῖ τὸ σωστό. Στὴ Δανάη ἔβρισκε κατὰ τὸ ιδιαίτερο, νόμιζε πὼς, παίρνοντάς τὴν, θάβάνεθαινε ψηλότερα, θὰ γινόνταν καλύτερος. Κ' ἔτσι ἀρνήθηκε τὴν Ἄννα, τὴν κόρη τοῦ συναδέσφου τοῦ πατέρα του, τὴ φτωχεῖα, τὴν θυοῖά του . . .

Β'

Τὸ Γιακουμῆ τονὲ φώναξαν ἰώρα Μιμῆ. Ἔτσι τοῦ εἶχε ἀλλάξει τὸνομα ἢ Δανάη, θέλοντας νὰφανίσει καὶ τὸ τελευταῖο σημάδι τῆς μικρῆς του γενιάς. Σ' ἕνα σαλόνι ἄξαφνα, πὸν θὰ πῆγαιναν μαζί, πὼς θάκουγόταν τὸ ταπεινὸ ὄνομα Γιακουμῆς ; . . . Μ' ὅση ὅμως κατεργαριά κ' ἂν ἴδανε ἢ Δανάη τὸ ξαναβάφτισμα αὐτὸ ὁ Γιακουμῆς ἔνωσε στὴν καρδιά τὴν πρώτην θελόνα.

Ὁ Παρασκευάς, ὅτε ἀπὸ τὴν ἐπιμονὴ τοῦ γιοῦ του, κ' ἀφου ἔπλυνε καλὰ καλὰ τὰ χέρια του γιὰ τὰ κατοπινά, εἶχε ὑποχωρήσει κ' αὐτός. Ἔτσι ὁ Γιακουμῆς ἀλλάξε καὶ δαχτυλίδι μὲ τὴ Δανάη, κ' ἄρχισε πιά νὰ μπαίνει σὸ σπίτι της λεύτερα. Κι ἂν τὴν πρώτην φορὰ, πὸν ἀποκριθῆκε σὴν καμώματά της, ἴδανε περισσότερο ἀπὸ τὴν ἰδέα πὼς ἔβάνεθαινε ἔτσι ψηλότερα, κ' ὄχι ἀπὸ ἀγάπη, ἰώρα δὲν πῆγαινε παρὰ γιὰ τὴ Δανάη καὶ μόνο, γιὰ τὰ γλυκὰ γαλανὰ της μάτια καὶ τ' ὀλοκόκκινο στοματάκι της.

Ἄννα δὲν εἶχε τὸ σπίτι τῆς Δανάης, — ὁ πατέρας της εἶχε πεθάνει ἀπὸ χροῖνα, — κ' αὐτὸ δοῖθησε νὰ τὴν ἀγαπήσει ὁ Γιακουμῆς ἀμέσως. Ἡ ἐπιτήρηση, βλέπει, τῶν ἀρραβωνιασμένων μας εἶτανε γυναικεία. Κι ὅσο νῆσαι, οἱ εἰκαιρίες δὲν τοὺς εἶτανε καὶ πολλὰ σπάνιες. Ἐπειτα ἢ ντροπὴ τους γιὰ τὴν κυρία Καίνα δὲ δάσχησε πολὺ. Τὸ δεύτερο μῆνα ἀπὸ τ' ἀρραβωνιάσματα φιλιόντουσαν καὶ μπροστὴ της.

Πέρασε μισὸς χρόνος. Στὸ διάστημα αὐτὸ καὶ πὸν δὲν πῆγαν οἱ ἀρραβωνιασμένοι καὶ τί τρέλα δὲν ἔκαναν ! Ἔτσι ἢ ἀγάπη τοῦ Γιακουμῆ ὅσο πῆγαινε γινόνταν καὶ πὸν ἀληθινή, ἔχανε τὸν πρωτὸν τῆς χαρὰς χτήρα . . .

Ἐνα θροῦδάκι, γυρίζοντας ἀπὸ τὸν περίπαιτο ὁ Γιακουμῆς, ἢ Δανάη κ' ἢ κυρία Καίνα, δοῖθησαν σὸν σπύτι μὴ γυναικούλα νὰ τοὺς περιμένει. Ἔτανε μὴ νοικάρισσα, πὸν εἶχε φέρει στὴν κυρία Καίνα τὸ νοῖκι κ' ἤθελε νὰ τῆς ζητήσει καὶ μὴ χάρη.

Ἡ Δανάη, πὸν εἶτανε πολὺ κοιρασμένη, ἀφῆσε σὸν μεσαῖο τὸ Γιακουμῆ καὶ τὴ μαμά της μὲ τὴ νοικάρισσα κ' ἀνέβηκε σὸν ἀπάνω πάτωμα, ὅπου εἶταν ἢ κρεββατοκάμαρά της, γιὰ νὰ γδυθεῖ.

Στὴν ἀρχὴ ὁ Γιακουμῆς δὲν ἔδωκε ὀ αὐτὸ προσοχὴ. Σὰν πέρασε ὅμως λίγο κ' ἔνωσε τὴν ἀπουσία της καὶ συλλογίστηκε πὼς τὴ στιγμὴ ἐκεῖνη θὰ ἔλλαξε στὴν κρεββατοκάμαρά της, ἀμέσως πέρασε ἀπὸ τὸ κεφάλι του μὴ διαβολικὴ ἰδέα. Τί τρομάρα πὸν θάπαιρνε ἢ Δανάη, ἂν τὸν ἔβλεπε ἄξαφνα σὴν φάνη-μπασοῦνι ! Καὶ τί γέλια πὸν θάκανε κείνος . . .

Σηκώθηκε λοιπὸν ἀπὸ τὴν καρέκλα του καὶ ζήτησε τρόπο νὰ ξεφύγει. Καὶ μὴ στιγμὴ πὸν ἢ κυρία Καίνα πῆγε στὴ διπλανὴ κάμαρη νὰ φέρει στὴ νοικάρισσά της τὴν ἀπόδειξη γιὰ τὸ μνηνιάτικο, τὸ κατάπρε.

Στὴν σιγὰ ἀνέβηκε τὴ σκάλα πὸν ἔνονε τὸ μεσαῖο μὲ τὸ ἀπάνω, καὶ χωρὶς τὸν παραμικρὸ θόρυβο ἔφρασε στὴν πόρτα τῆς κρεββατοκάμαρας τῆς Δανάης.

Ἔτανε κλειστή. Ἀφουγκράστηκε μὴ στιγμὴ κ' ἀκουσε τριξίμο φουοτανιῶν. Ἐπειτα ἔσκυψε κ' ἔβαλε τὸ μᾶτι του στὴν κλειδαρότρυπα.

Ἔταν ὅπως τὸ φαντάστηκε. Ἡ Δανάη μισογυμνὴ, μὲ τὸ μεσοφόρι, μὲ τὰ μαρτάκια ἔξω, μ' ἕνα καρὲ ὡς τὴ μέση τοῦ στήθους, τοιμαζόταν νὰ φορέσει τὸ ρούχλι τοῦ σπιτιοῦ. Δὲν ἔλειπε λοιπὸν ἀπὸ τὸ σκεδὸ τοῦ Γιακουμῆ παρὰ νὰ γυρίσει τὸ πόουλο τῆς πόρτας, νὰ τὴν ἀνοίξη καὶ νὰ τρέξει στὴ Δανάη, προτοῦ προφτάσει καὶ φορέσει τὸ φουοτανὶ της.

Τότε ὅμως σκέφτηκε τὴν κυρία Καίνα. Καὶ κρεμῆθηκε. Μὲ τί μούτρα θὰ τὴν ἔβλεπε, ἂν τὴν ὄρα πὸν θάταν αὐτὸς στὴν κρεββατοκάμαρα τῆς Δανάης παροουσιάζοταν ἄξαφνα στὴν πόρτα ; Κι αὐτὸ δὲν εἶταν καθόλου ἀπίθανο. Ἢ ἄξαφνὴ ἔξαφάνισή του μπορεῖ νᾶξε κάνει τὴν κυρία Καίνα νὰ ὑποφιασθεῖ χίλια δὲν πράματα.

Καὶ πῆγε ὡς τὴ σκάλα νὰκούσει. Ἡ πεθερά του εἶχε γυρίσει στὴ νοικάρισσά της καὶ μίλαγε μαζί της.

Ἔτσι ἠούχασε. Καὶ μὲ καινούργια δομὴ ἔτρεξε πάλι στὴν πόρτα τῆς κρεββατοκάμαρας, τὴ διαπλάτωσε καὶ μπῆκε μέσῳ σὴν θύελλα.

Ἔτανε ὥρα. Ἡ Δανάη, μὲ τὰ χέρια ψηλά, πὸν ἔφαιναν ἔτσι νὰ φαίνονται κατὰ μαῖρες λακούδες στὴς μασχάλες, πέρασε τὴ φουοσια της.

— Μιμῆ, φύγε ! τοῦ φώναξε μόλις τὸν κατάλαβε. Φύγε ! φύγε . . .

Καὶ βιάστηκε νὰ περάσει τὴ φουοσια, πὸν κράταγε ἀκόμα ψηλά, πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι της. Μὰ ὁ Μιμῆς, γελώντας, ἔτρεξε νὰ τὴν μπόδισει.

— Γιακουμῆ, φύγε ! Δὲν κάνει . . . φύγε ! τοῦ φώναξε ἰώρα τρομαγμένη.

Καὶ τὴ φορὰ αὐτὴ ὁ Γιακουμῆς σιματίησε. Καὶ σὺγχρῶν ὀβήθησε καὶ τὸ γέλιο του. Τὸ παλιὸ του ὄνομα, τὸ ἄκουμά του μέσα σὸν σπύτι τῆς Δανάης, ὀ-

στερ' από τόσον καιρό, ύστερ' από τόσον καιρό, ύστερ' από το «Μιμή», το έκοψε κάθε δραξή, το σωματίουσε κάθε δραξή, λές και δέχτηκε στο κεφάλι κανένα ζεστό σίδερο.

«Γιακουμή, φάγε!».

Τού φάνηκε σαν προσταγή, οα μάλωμα, οα θροισιά. Νά τ'ολε τόχα ή Δανάη από προμειέτη, επειδή ήξαιρε πόση σημασία είχε αυτό, ή σι' άσεια, κάπως άσυνείδητα; Αδιάφορο. Ο Γιακουμής, έτοι άξασνα πού τούδθε, δέν μπορούσε να σκεφτεί, να ξετιάξει. Αυτός δέν είχε μπροστά του παρὰ μιὰ σύγκριση, δυο όνόματα: Μιμής και Γιακουμής. Κ' έτοι βέβαια δέν μπορούσε, παρὰ να σκύψει το κεφάλι και να φύγει.

Κ' έφυγε.

Κατέθηκε πάλι στο μεσοίο άδύρνοθα, πήρε το καπέλλο και το μπιστούνι του και, χωρίς να καλονυχίσει κανένα, έφυγε κι από το σπίτι...

Γροζίζοντας ο Γιακουμής στο σπίτι του, άμιλητος και με τάρμοστρα κατεδωμένα, θρήκε χαρά. Ο κώρ-Νικόλας, ο παλιός συνάδερφος του πατέρα του, είχε άρραβωνιάσει την Άννα του μ' ένα πλούσιο παλληκάρι κ' είχε φέρει τα κουρέτια τους. Δέν ήξαιρε τίποτε απ' όσα είχαν γίνει εδώ κ' έξη μήνες, τότε πού ο Γιακουμής είχε άρνηθεί να πάρει την Άννα, και γι' αυτό μόλις κάθησε κοντά τους, το ξωμολογήθηκε:

— Έγώ, Γιακουμή μου, να σου πω την αλήθεια. την Άννα μου την είχα για σένα. Από φίλοι πού είμαστε με τον πατέρα σου, έλεγα πως μιὰ μέρα θα γινόμαστε και συμπεθέροι. Έσ' δυος έρρηξες τα μάτια σου άλλο. Δέν πειράζει. Έσείς νάσαστε καλά και μεις, όπως περάσαμε τόσα χρόνια οα φίλοι, έτοι θα μέινουμε και τώρα. Κάθε μπόδιο για καλό. Ποιός

ξάιρει αν οα συμπεθέροι δέν ψυχραίνονται καιιά φορά, πού οα φίλοι δε θα γίνει ποτέ...

Ο Γιακουμής πέραγε τις πιο φοριχτές, τις πιο δύσκολες στιγμές της ζωής του. Πόσο πουνούσε, πόσο μετάνιωνε στα λόγια του Νικόλα! Άχ, αυτή ή Δανάη! Τι καλά πού θα είταν ο Γιακουμής, αν δέν είχεν έρθει στο καινούργιο του σπίτι, αν δέν την έβλεπε ποτές από τότε πού φύγανε από το δικό της. Τι εύτυχιμένος πού θα είταν αν δέν είχε γίνει αυτή ή γνωριμιὰ! Τι κακιὰ γνωριμιὰ! Γιατι τώρα ο Γιακουμής την άγάπαγε τη Δανάη, δέν είταν στο χέρι του να την άφήσει και να ζητήσει για γυναίκα του μιάν άλλη Άννα, πού απ' αυτή να μη φοβίται να τού αλλάξει τόνωμα και να χει έτοι το όπλο της Δανάης... Ά, τι κακιὰ γνωριμιὰ! Τι κακιὰ! Καταραμένη ή ώρα κ' ή στιγμή πού έμπαινε ή Δανάη στο σπίτι τους. Ατή έφταιγε για όλα, αυτή...

Μα όχι! Δέν έφταιγε ή Δανάη. Όχι. Εκαιό φορές όχι. Έφταιγε το κεφάλι του Γιακουμή, αυτό έφταιγε. Αυτό πού άρνήθηκε τη γενιά του, τους δμοιούς του, τους φτωχούς. Η Δανάη είταν μιὰ άφορη. Κι αν δέν την ήξαιρε, κι αν δέν την είχε γνωρίσει ποτέ, πάλι θα θροισότανε μιάν άλλη, κι ο Γιακουμής θάρνιότανε μιὰ φορά τους δικούς του.

Και μ' αυτές τις σκέπες πέρασε δη του τη νύχτα ο άρνητής.

Την άλλη μέρα ο Γιακουμής έστειλε πίσω στη Δανάη τον άρραβώνα, μαζί μ' ό,τι του είχε χαρίσει μέσα στους έξη μήνες. Έκανε τη μεγάλη θυσία. Δέν πήρε δυος ούτε την Άννα, πού είχε άρραβωνιαστεί πιά, ούτε και καιιά άλλη...

ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΕΝΑ ΕΡΓΟ ΚΑΙ ΜΙΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

“ΤΟ ΜΟΔΙΣΤΡΑΔΙΚΟ ΤΗΣ ΜΑΡΗ - ΚΛΑΙΡ”

(Ρομάντζο της Μαργαρίτας Όντου)

“Υστερ' από το ιστορικό μωδιόδημα του Δουμά πατέρα, το ρομανικό του Βικτώρ Ουγκό, το κοινωνικό του νεώτερου Δουμά, το ρεαλιστικό του Ζολά, το περιττεχνό του Ανατόλ Φράνς, και το ψυχολογικό του Παύλου Μπουρζέ, — ή προτίμηση της σύγχρονης γαλλικής κοινωνίας δάθηκε, στο άπλό, το φυσικό, το λιτό ζωγραφικό ρομάντζο. Το ξαναγύρισμα της πόλης στην κλασσική αντίληψη, πού σημειώθηκε με τις «Στροφές» του Ζαν Μορεάς, δέν είτανε δυνατό να μην επιδράσει γλήγορα και στην τέχνη του πεζού λόγου.

“Έτοι ξηγιέται ή πλατειά φήμη, πού έκαμε να ζητιούνται παντού, τα δυο βιβλία της Μαργαρίτας Όντου, «Η Μαρή Κλαίρ», και το «Μοδιστράδικο της Μαρή Κλαίρ», μ' δη την απλότητα και την άφέλεια πού τα χαρακτηρίζουν. “Αν τα ξετιάσει κανείς με μάτι ψυχρό, δε θα τα θρει άδοιγά συνταρασμένα με

τους παραδομένους κανόνες της δηγηματογραφικής τέχνης. Κι όμως, με τη χάρη της άρήγησης τους, θα μπορούσε να διακρινει μιάν όλάκερη εικόνα της καθημερινής, της θυσιασμένης ζωής των άνθρώπων, πού άρνημένοι έρημοι κι άπροστάτευτοι, μέσα στο σκληρό άγώνα της κοινωνίας, σπαράζοντε κάτον από τα νύχια της άξιοθρήνητης μοίρας τους. Κ' ή εικόνα αυτή, μäs δίνεται άπόφα και άπαράλληλη, καθώς είναι στην πραγματικότητα, δίχως γομφε παρατραβηγμένες κ' υπερβολικές. Για τοπο ή σκίνηση έρχεται άμεση, γαλήνια και ζωτανά σπαρχατική.

Το δεύτερο, χρονολογικά, ρομάντζο της Μαργαρίτας Όντου, είναι το «Μοδιστράδικο της Μαρή Κλαίρ» πού τελευταία κυκλοφόρησε και δώ. μεταφρασμένο στη γλώσσα μας, από τη δεσποινίδα Βιβή Σκούου. Μέσα στις σελίδες του, θροισκουε ζωγραφισμένη την, από πρώτη ματιὰ, άσηματη στη δράση ιστορία, ενός κόμου άπλου και φτωχού, συμμαζεμένου γύρο σ' ένα ραφτάδικο εργαστήριο, μ' δη του την περιουκλωσιὰ. Και όμως, κάτον από το ηουχο πέρασμα της ζωής αυτής του μοδιστράδικου, πόση κίνηση, πόση σοφή παρατήρηση, πόση αλήθεια, πόση δραματικότητα

τα ! Δὲν εἶναι τὸ πλέξιμο τοῦ μύθου, ποὺ τραβᾷ τὸν ἀναγνώστη νὰ φτάσει σὲ τέλος τοῦ βιβλίου. Εἶναι ἴδια ἡ ἐντύπωση τῆς ζωϊκότητος, τὸ ἐνδιαφέρον ποὺ μᾶς κάνει νὰ σταματοῦμε στὰ καθέκαστα ἐνὸς μεγάλου ζωγραφικοῦ πίνακα, ποὺ ἔχουμε μπροστὰ μας.

Τὸ φημισμένο Παρίσι, τὸ Παρίσι τῆς ἐξαιρετικῆς λάμπης καὶ τοῦ σπάταλου πλοῦτου, ποὺ πάντα φροντισμένα κολακεύονται νὰ μᾶς τὸ παρασταίνουν οἱ ὑμνητές του, σβήνει τώρα ὀλίτελ' ἀπὸ τὰ μάτια μας. Ἐν' ἄλλο Παρίσι, ἄγνωστο οὐ μᾶς, μὰ ἴσως τὸ ἀληθινότερο καὶ τὸ πιὸ πραγματικὸ, φαίνεται δυνατὰ καὶ ζωντανεῖ μέσα σὲ ρομάντζο. Καὶ μέσα στὴ σιωπηλὴν, τὴν ἄχαρη, τὴν πεπωμένην ζωὴ τοῦ Παριζιάνικου αὐτοῦ μικροκόσμου, ἀντιφεγγίζεται ἡ δυστυχισμένη καὶ μίσηρη ζωὴ τῆς κοινῆς τῆς δουλειᾶς, στὴ σημερινὴ ἀνθρωπότητα καὶ σ' ὅλους τοὺς τόπους, ἔπον ἀπὴν παλεύει τραγικὰ καὶ σέρνεται κί ἀγκομαχῶ. Ἔτσι τὸ νόημα τοῦ βιβλίου πλαταίνει, κ' ἡ βαθιὰ ψυχολογημένη εἰκόνα ποὺ μᾶς δίνει, ἀπλώνεται ζωηρὰ γιὰ νὰ κλείσει μέσα τῆς κάθε ἀνθρώπου, ν' ὑψώνεται ἐπιβλητικὴ πάνου ἀπὸ τὰ στενὰ οὐνορὰ τῆς.

Τὸ πιὸ περίεργο εἶναι, πὼς τὸ οὐγραφικὸ ταλέντο τῆς Μαργαρίτας Ὀντοῦ, δὲν εἶχε διόλου καλλιεργηθεῖ. Ἀπλὴ ἐργάτισσα στὰ νιάτα τῆς, σὸν πάθωνε τὰ μάτια τῆς στὴ δουλειά, θέλησε νὰ γράφει τὴν ἱστορία τῆς ζωῆς τῆς, κί ἀπὴν τὴν ἱστορία ἔκλεισε στὰ δύο τῆς ἀκουόμενα βιβλία. Κί ὅμως δὲν τῆς λείποννε μίτη φιλολογικότητα, μίτη χαρίσματα τεχνικά. Γιὰ τὴν, δὲν γράφει, ἀναβρῶζει μὲ ἀπὸ τὴν καρδιά τῆς, καὶ ξαίρει νὰ τὸ δίνει μὲ μιὰν ἀξιοθάλασση τάξη καὶ ἰσορροπία.

Ἀπὴν τὴν τάξη στὴ μεταφορὰ, καὶ τὴν ἰσορροπία στὴ γλωσσικὴ διατύπωση, προσπάθησε νὰ κρατήσει ἡ συγγραφεῖσα τοῦ «Νουμά» δεσποινίδα Σκούρα, μὲ τὴν μετάφραση τοῦ δευτέρου ρομάντζου τῆς Μαργαρίτας Ὀντοῦ, ποὺ ἔδωσε, τελευταίᾳ, στὰ νεοελληνικὰ γράμματα. Τὸ σιερνὸ αὐτὸν καιρὸ, πολλὰ ξένα λογοτεχνικὰ βιβλία κυκλοφοροῦνε μεταφρασμένα. Μὰ ἡ ἔλλειψη πιστῆς μεταφορᾶς κ' ἡ πλημμύρα γλωσσικῆς ἀκαταστασίας ποὺ τὰ διακρίνει, εἶναι σημάδια χαρακτηριστικὰ τοῦ τρόπου τῆς δουλειᾶς καὶ τῆς γενικότερης ἀντίληψης τοῦ κάθε μεταφραστῆ γιὰ τὴ σπουδαιότητα τῆς μεταφραστικῆς ἐργασίας.

Ἡ ἀπόδοση στὴ δημοτικὴ μας τοῦ «Μοδιοτράδικου τῆς Μαρή Κλαίρη», εἶναι ἀκόμα ἕνα ἀπὸ τὰ θετικὰ χιτυήματα τῆς καθαρῆς καὶ τῆς χειρότερης ἀπ' αὐτὴ μιχτῆς γλώσσας, ποὺ καταδλίβει τὸ λογοτεχνικὸ μας ὄριζοντα. Ἄν ἄλλοτε, σὲς περασμένες γενεές, ἡ ἀγραμματοσύνη δικιολογίανε ἀπὸ τὸ χόσμο ποὺ χῶριζε τὴ γραφτὴ γλώσσα ἀπὸ τὴ λαϊκὴ λαλιά, σήμερα, ὅτερ' ἀπὸ τὴν πολύχρονη καλλιέργεια τῆς δημοτικῆς μας, ἡ ἀγραμματοσύνη, σ' ὅσους καταπιόνονται νὰ γράφουνε ἢ νὰ μεταφράσουνε φιλολογικὰ ἔργα, εἶναι ἀσπῶρητη. Εἶναι καθαρὸ διανοητικὸ σκοτάδι, ὅσο κί ἂν ἡ σημασία του περιορίζεται στὸν τρόπο καὶ στὸν κανὸνα τῆς ἔκφρασης. Γιὰ τὸ ἀπὸ τὸν τρόπο αὐτὸ, κί ἀπ' αὐτὸ τὸν κανὸνα ζυγιάζεται ἀμέσως, ἀμέσως, ἡ ἀξία τῆς ὅλης ἐργασίας. Ἐλλειψη μορφῆς, πᾶς πᾶς ἔλλειψη οὐσίας. Μορφὴ καὶ οὐσία, ἂν κοιτάξει κανεὶς βαθύτερα, θὰ παρατηρήσει πὼς εἶναι ἀνοητικὰ ἄσπῶρητα. Ψυχὴ καὶ σάρκα.

Δὲ φτάνει νὰ χιτυοῦμε θεωρητικὰ μακάρι, τίς

πονηρὲς γλωσσολογικὲς γνώμες τοῦ κ. Χατζιδάκη, καὶ τίς περίεργες ἀφέλειες τοῦ κ. Σμα. Χρειάζεται νὰ σταίνομε ἀγνάντια τοὺς χροσποιστὰ παραδείγματα, φωτισμένα καὶ ζωντανά. Κ' ἡ μετάφραση τοῦ ρομάντζου τῆς Μαργαρίτας Ὀντοῦ, εἶναι μιὰν ἀξιολογη ἀρχή. Κράτησε τὴν ἀπλότητα, τὴν ἀγνότητα καὶ τὴ γαλήνη στὴν ἀφήγηση, ποὺ ἔχει τὸ πρωτότυπο κείμενο, καὶ μᾶς ἔδωσ' ἔτσι τὴ συγκίνηση καὶ τὸ ψυχολογικὸ βάθος τῆς ἀχαρῆς ζωῆς ποὺ ζωγραφίζει.

Μὰ καὶ μ' ἄλλα τοῦτα θὰ θέλαμε ἀκόμα πιὸ φροντισμένη τὴν μετάφραση. Μερικὲς ἀνωμαλίαι γραμματικὲς δὲ θὰ εἴτανε δύσκολο νὰ λείψουνε. Ὁ κανονισμὸς τοῦ παρατατικοῦ ἀπὸ τὸν Ψυχάρη, εἶναι ἴσοσ πολλὸ οωστός, ποὺ ἡ ἐφαρμογή του, κάμποσες φορές θὰ τίς ἔκανε ὁμοιοκότερες, καὶ φρονικότερη τὴ διατύπωσή τους. Γιὰ τὸν παρατατικὸ μάλιστα, θὰ εἴχαμε νὰ παρατηρήσομε, πὼς κί ἄλλοι, μὰ κί ὁ ἴδιος ὁ διευθυντῆς τοῦ «Νουμά» κ. Ταγκόπουλος, ποὺ ἔχει μελετήσει τὸν Ψυχάρη μὲ τὴν προσοχή καὶ τὸ σέβας ποὺ τοῦ ἀξίζει, δὲ χονέρινε, γιὰ τὴν ὄρα, τὴν ἀνάγκη ποὺ ὑπάρχει γιὰ τὸ μεταχείρισμα ἀπ' ἑαυτοῦς μας τοῦ παρατατικοῦ, σύμφωνα μὲ τὸ παράδειγμα τοῦ Ψυχάρη. Γιὰ τὸ οὐγραφεῖς τῆς «Ἀπολογίας» δὲν κανόνισε τὸ ρηματικὸ τοῦτο χρονο, παρ' ἀφοῦ μελέτησε στὰ καθέκαστα τὴν κοινὴ, τὴ μιλημένη λαϊκὴ γλώσσα, καὶ ξεχώρισε κάθε ἄσπο ἰδιωτισμὸ.

Ἀκόμα, θὰ μπορούσανε νὰ λείψουνε, μερικὰ στροφίματα ἀπὸ τὴ φρονικὴ σειρά, ποὺ ἔπρεπε νὰ ἔχουνε οἱ λέξεις, γιὰ νὰ εὐκολύνεται τὸ νόημα τῆς μεταφρασμένης φράσης τοῦ νέου βιβλίου, καὶ μερικὲς χροσμοδίαι, ποὺ δὲ νοστιμεῖονε τὸν περὶ ὄλογο, καὶ χιτυοῦνε ἴσως κάποτε περσοῖτερο ἀπὸ τίς χροσμοδίαι τοῦ σίχου. Οἱ δημοτικιστῆς εὐεῖς, ἄς εἴμασσε ἀσπῶρη καὶ γιὰ τὰ πιὸ εὐκολοδιόδοτα ὅτερ' ἔματά μας. Ἡ γνώση τους, πὼσο εἶναι ἀξία νὰ μᾶς πλημμυρῶζει μὲ περσοῖτερη πίστη !

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Α. Γιαλούρης: «Θέμος Δάσκαρης» Πόλη.

— Ἡ αἰώνια, τραγικὴ ἱστορία τοῦ πνευματικοῦ ἀνθρώπου, ποὺ περνάει τὴ ζωὴ του σ' ἕναν ψυχικὸ διχασμὸ, πικρῶντας νὰ σβιδάσει τὰ κοινωνικὰ του καθήκοντα, ποὺ τὰ δημιουργεῖ ὁ νόμος, μὲ τ' ἀψηλά πετάγματα τῆς φαντασίας, μὲ τὰγρια τραντάγματα τῆς καρδιάς, ποὺ τὴν κροσφοτῶει τὸ αἶσθημα τὸ τυφλὸ ποὺ δὲν ἀναγνωρίζει κοινωνικὸ νόμο, ἢ συνηθισμένη αὐτὴ ἱστορία εἶναι τὸ θέμα ποὺ μᾶς προσφέρει ὁ κ. Ἄντ. Γιαλούρης στὸ καινούριο δῆγημά του Θέμος Δάσκαρης. Ὁ Θ. Δάσκαρης, ποιητῆς — οὐγραφεῖς, ρεῖει οὐ μίᾳ ἐπαρχία, ἔπον ἕπηρεται ἀνακριτῆς, μαζὶ μὲ τὴ Θάλεια, τὴν ἀγαπημένην του γυναικούλα, ἕνα συνηθισμένο ἔσο γυναικῆς ποὺ δὲν ἔχει τίποτις ἄλλο νὰ προσφέρει στὸν ποιητῆ, ἔξω ἀπὸ τὴ θερμὴ τῆς καρδιά. Ἡ μοιραία γυναικὴ δὲν ἀργεῖ νὰ παρουσιασθεῖ στὸ πρόσωπο τῆς Ξένης, μᾶς δυνατῆς πιανίστρας, μᾶς ἀνώτερης γυναικῆς, ποὺ γίνεται ἡ Μοῦσα τοῦ ποιητῆ γιὰ τὰ ψηλὰ ἀνεβῶματα. Ὁ Δάσκ. σέρνεται πίσω τῆς σιλάδος, ἀνελάντας ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἐμπνεση, γιὰ νὰ φέρει σὲ τέλος τὸ ἔργο ποὺ γράφει. Ὅταν ἡ Ξένη, ὅτερ' ἔσο μίᾳν ἀρρεφάτεια, πέφτει νικημένη, ὁ Δ. δὲ βρῶσει

λόγο να εξακολουθήσει τη ζωή, κι αφήνει το κουρασμένο κορμί του να κληθεί από ένα θράξο μέσα στο ποτάμι που περνάει από κάτω, αφού πρωτίτερα άφησε διάτρετα αδικαιολόγητα, να πέσει μέσα στο ποτάμι το χειρόγραφο του καινούργιου του έργου, απειλημένος από τον θάνατό του. Το βιβλίο χαρακτηρίζεται από μια νοσηρή ρομαντική διάθεση με τάσεις ώρασιολογίας, σε μια γλώσσα ακανόνιστη, που προσπαθεί να γίνει ποιητική. Ο κ. Γιαλούρης, που ανακατεύεται με Ξένες φιλολογίες, δεν πρέπει να ξεχνάει πως όλα από τα έργα του είδους αυτού λείπει το δώρο της άριστης ποιότητας στη φόρμα ή στη φράση, ξεπέφτουνε στο επίπεδο κοινών ιστοριών δίχως ενδιαφέρον και λιγάκι άκωμα άναρθρ.

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΜΟΝΑΧΟ : Για τον έλβετο ποιητή Σπίτελερ που πήρε φέτος το βραβείο «Νόμπελ».

— Ο Κάρολ Σπίτελερ γεννήθηκε στα 1845 στο Λίσταλ της Έλβετίας. Από μικρό παιδί είχε το πιο μεγάλο ενδιαφέρον για όλα γινόντουσαν γύρω του. Άκωμα σήμερα ο ποιητής θυμάται επεισόδια και σκηνές από το δεύτερο χρόνο της ζωής του. Δώδεκα χρονών, ερωτεύτηκε για πρώτη φορά. Αγάπησε ένα κορίτσι που το είδε μονάχα μια φορά. Εξακολουθάει να το αγαπά τρία δέκα χρόνια κι ως μὴν το ξαναείδε. (Ποιός δε θυμάται εδώ τον ξρωτα του Παύλου με την Ίλινα, στο ρομάντιο «Πλάι στην Αγάπη» του Ταγκόπουλου;). Από ποιητικό ταλέντο άκωμα τίποτε. Την άδυναμία τσών παιδιών και νέων, να κάνει ποιήματα με το στανιό, δεν την είχε. Μονάχα μια φορά τ' επιχείρησε, και το αποτέλεσμα ήτανε... «καποκοιμηθεί γλυκά γλυκά άπάνω στο χαρτί, με το μολύβι στο χέρι». «Όταν ήτινε δεκάτση χρονών, συγγενείς και φίλοι του σπιτιού βρισκουν πως έχει ταλέντο για μουσική και ζωγραφική. Παίρνει λοιπόν μαθήματα πιάνου και ζωγραφικής. Μά δλοι οί κάποι πάνε στο θρόντο, γιατί έτυχε ναχει κακούς δασκάλους. Στα 1862 — δεκαεπτά χρονών, — ο Σπίτελερ άποφασίζει, ύστερα από την άποτυχία αυτή, να γίνει ποιητής, γιατί αισιάνεται πραγματικά μέσα του μίαν καλλιτεχνική κλίση. Νομίζει πως ή μόνη διέξοδο από το λαβύρινθο της ψυχής του είναι να ρηχτεί στην ποίηση. Το πρώτο του έργο είναι ένα δράμα «Ο Σαύλος». Τρία χρόνια το δούλενε και το ξαναδούλενε, μά όχι στο χαρτί, μοναχά στο νού. Αφού επιτέλους τόγραψε, άποφασίζει νάν το κρύψει ο ίδιος και... να μὴν το δημοσιέψει. Μά τα τρία αυτά χρόνια δεν είντουσαν χαμένα για το μελλούμενο ποιητή. Η δουλειά αυτή ήτανε πιο άφρέλιμη, παρὰ αν είχε άδιαπρόξειτο τον ίδιον καιρό έκατο άλλα φιλολογικά έργα. Στο άναμεταξόν (1863), είχε έγγραφε φοιτητής της νομικής, και, δυο χρόνια άργότερα, της θεολογίας. Στα 1866 τον πιάνει μιά «κοσμική μελαγχολία», που καταλήγει σε μιά μεγάλη συμπάθεια για όλους τους δυστυχισμένους, στους όποιους λογαριάζει και το ζώα, και τον επόμενο χειμώνα έχει κοσμικά δράματα, προμήνημα της μελλούμενης μεγάλης του εργασίας.

Μά μετάφραση του «Μαινόμενου Ρολάντου» του Αρμόστου, που του έπεσε στα χέρια, ήτανε το πρώ

ποιητή να διαλέξει για ποιητικό του είδος το έπος. Ο Κάρολ Σπίτελερ είχε θρει τον προορισμό της ζωής του. Τότε δούλενε διάφορα επικά σχέδια που όμως τα περισσότερα μέινανε μισοτελειωμένα.

Στα 1871 έδωσε τις εξετάδες του. Μιά θέση για παπά που του πρόσφεραν, δεν τη δέχτηκε, γιατί ή κοσμοθεωρία του δεν τον άφινε να άτηρηθεί τον έπαισημο χριστιανισμό. Πηγαινει στην Πετρούπολη ως παιδαγωγός, και μένει εκεί ίσαμε τα 1879. Τα όχτώ χρόνια αυτά τα περνάει δουλεύοντας στο πρώτο του μεγάλο έπος, στον «Προμηθέα και Έπιμηθέα», που θγαινει σε βιβλίο ύστερα από δυο χρόνια μετά το γυρισμό του στην πατρίδα του.

Το έργο αυτό είναι μοναδικό στο είδος του. Έχει πατέρα, άλλ' όχι προγόνους, ούτε συγγενείς. Θέλουμε να ποίμε, πως δεν έχει καμιά συγγένεια με άλλα προϊόντα της παγκόσμιας φιλολογίας. Η έπαρξή του βασίζεται άποκλειστικά στο αίτημα και στην ψυχή του ενός, του Σπίτελερ. Ο ποιητής ο ίδιος είναι ή μοναδική πηγή του έργου. Η έπαρση, ή δράση και τα πρόσωπα είναι άποκλειστική έφευρεσή του. Καμιά έπίδραση άπ' άλλου. Ούτε ο Προμηθέας, ούτε ο Έπιμηθέας, ούτε ο Μεοσίας, ούτε ο Λεβιathan, έχουν τίποτα κοινό με τα πρόσωπα του ίδιον όνόματος της ελληνικής ή εβραϊκής μυθολογίας. Και με εκείνα τα αρχαία πρόσωπα έχουνε μονάχα τη δημιουργική τους τάση. Πολλοί ισχυρίζονται πως ο «Προμηθέας» του Σπίτελερ μοιάζει πολύ με το «Ζαζαυόιστρα» του Νίτσε. Μά δεν έχουν δίκιο. Οί διαφορές είναι πολλές και μεγάλες. Και τούτο είναι φυσικό, γιατί ο Νίτσε είναι φιλόσοφος, ένας μεγάλος ιεροκήρυκας, ενώ ο Σπίτελερ είναι πρώτ' άπ' όλα ποιητής.

Το δεύτερο έργο που δημοσίεψε ο ποιητής είναι «Εκτραμούνδανα», όρντα κοσμικοί μύθοι. Οί κριτικοί λογαριάζουν το βιβλίο τούτο στα λιγότερα πετυχημένα έργα του Σπίτελερ, αν' έχει ένα πολύ δέροχο λάιμοιθ. Είναι μιά προσπάθεια του ποιητή να παραστήσει μιά άφρημενη κοσμοθεωρία ως χεροπιστό δημιούργημα, ως συγκεκριμένη μορφή, σαν εκείνο που άποτελούσε στους αρχαίους το χαρακτηρισμό της θεοκειας με τη δημιουργία των θεών τους.

Στα 1885 ο Σπίτελερ γίνεται φιλολογικός συντάχτης σε μερικά περιοδικά και γημερίδες. Είναι ή εποχή που καταπιάνεται με λογής λογής είδη της φιλολογίας με το ποίημα, το έπος, το δράμα, το δήγημα, και με μιά επιστημονική διατριβή. Ο ίδιος κάπου λέει: «επιχείρησα να θάλω σε κάθε χωράφι της φιλολογίας από μιά πέτρα». Η θαυμάσια συλλογή του ποιημάτων «Πεταλούδες», δείχνει με τί άγάπη παρακολουθεί ο ποιητής στη ζωή τις πεταλούδες της έλβετικής του πατρίδας, και με τί καλλιτεχνικό τρόπο ξαίρει να συνδυάζει τη ζωή τους με τους πόνους και τις χαρές του ανθρώπου. Μιά λυρική ποικιλόχρωμη, σαν τις άγαπημένες του πεταλούδες. Την εποχή εκείνη θγαινουν τα πρώτα του πεζά έργα: «Φρίντλ», Κόλδερ» και «Ο Γουστάθος», ένα είδύλλιο. «Όποιος δέ» μπορεί εύκολα να συνηθίσει την κάποτε ιδιότροπη έμπνευση του Σπίτελερ, ως διαβάσει πρώτα το «Γουστάθος». Το ρομάντιο αυτό, που θυμίζει πολύ τούδηματικόταλέντο του Gettfraed Keller τραγικό και εδύμο μαζί, είναι ένα βιβλίο άξαιριστό για τους νέους και... για τους γέροντες πόνους

νεανική καρδιά. Ένα άλλο έργο της τότε εποχής, είναι «Οί έχιροι των κοριτσιών, — μιιά ιστορία για παιδιά», που το διαβάζον στα έλθετικά σκοιειά οι δασκάλοι στους μθητές τους, (πότε θα διαβάσουν και στην Έλλάδα οι δασκάλοι στα παιδιά τις «Εκλεχτές σελλίδες» του Έγ.ταλιώτη, ή τα «Μικρά μικρά» της Μαρκέτου; Μά ξεχασα, Μήπως θάν τα κάψει κι αυτά ή περιφνημη Έπιτροπή;). Κοιτά σ' αυτά, βγήκαν, στα 1892, οι «Φιλολογικές παραβολές», που είναι ένα άριστοέργημα της παγκόσμιας σαυτρικής υιολογίας.

Στά 1891 ó ποιητής είχε γίνει οικονομικά ανεξάρτητος, γιατί τορθε κάπια κληρονομιά, κ' έτσι μπορούσε να άνετα νάφιερωνθεί στη Μόσσα. Έγραψε τις «Μπαλλάδες» του και τό ρομάντισο του «Ο άνθροπολογαγός Κοιράδος». Στά δυό αυτά έργα ó αναγνώστης βρίσκει εδώ και κει «πατριωτικές» ιδέες. Μά δέν είναι ó πατριωτισμός του Καίξερικού Γερμανού, αλλά ó πατριωτισμός του έλευτέρου Έλθετού, που τόσο διαφέρει από τον «πατριωτισμόν» των άλλων ευρωπαϊκών κρατών. Στο τέλος του περασμένου αιώνα (1898) βγήκαν «Οί αλήθεις που γελάνε», μιιά ουλλογή από χρονογραφήματα που είχε δημοσιέψει ó ποιητής από τα 1880 σε διάφορα περιοδικά και φημερίδες. Τό χαρακτηριστικό τους είναι μιιά γερη σάτυρα για τις αδυναμίες των συγχρόνων του, προδί' απ' όλα των λογογράφων.

Με τό νέο αιώνα ó Σπίτιλερ βρίσκεται στο ύφος της δημιουργίας του. Μάς χωρίζει τα «Τραγούδια της Καμπάνας», γεμίτα από θεία όμορφιά και φιλική φαιδρότητα, και τό μεθιστόρημα « Imago ». Του τελευταίου τό θέμα είναι κή έκλογή μεταξύν της εδντυχίας των αισθησεων και της γαλήνης και του μεγαλείου της ψυχής».

Τότε βγήκε και τό έπος «Ολυμπιακή άνοιξη», τό από όμορφο και πιο σπουδαίο έργο του Σπίτιλερ, 18500 στίχοι, Πολλοί, για την καλλιτεχνική και ποιητική του αξία τό θάνουν στην ίδια θέση με τα έπη του Όμηρου και του Δάντη. Με πλαστική δύναμη ó ποιητής μάς παρασιαινει τους αρχαίους θεούς, «σαν όμορφα σύμβολα για μιιά δράση που δέν είναι τίποτε άλλο παρά ή ανθρωπινή μας ζωή άπάνω στη γη, με τις ελλίδες, άγώνες, σκοπούς και απογοιτέπες της».

Ό Σπίτιλερ είναι ένας από τους ποιητές, που τους αναγνωρίζουνε άργά, αλλά τότε με ή φηροισιαμό και αληθινή ελλικρινεία, Άπόδειξη τούτου είναι ότι ίδρωθήκανε τα τελευταία χρόνια στις γερμανόγλωσσες χώρες «Κοιότητες του Σπίτιλερ». — Τα έργα του βγήκανε στο έκδοτικό κατάστημα του Eugen Niederichs - Jena.

Μόναχο Γεννήσις

ALEX STEINMETZ

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ

τους συντρομητές των έπαρχιών και του έξωτεροικού που καθυστερούνε τή συντρομή τους, να μάς την ευβάσουν τό γληγορότερο, για να μη βρεθούμε στη δυσάρεστη θέση να πάψουμε να τους στέλνουμε τό φύλλο,

Χ. ΓΑΝΙΑΡΗΣ & Σ'

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΩΣ ΕΙΔΟΣ ΠΟΙΗ

Φίλε Νουμά,

Άπό την Άλεξάντρεια, κάποιος έχιρός μου, είχε τη σκληράδα να μου στείλει ένα τεράστιο περνοσιτωμένο βιβλίο, δίτομο (σελ. 458), του κ. Ι. Α. Γκίκα, με τον τίτλο «Βοσκός και πρόβατα». Τό φελλομέτησα, διάβασα τρεις τέσσαρις σελλίδες του κι άμέσως έκαμα την άκόλουθη σκέψη :

«Άς υποθέσουμε πως είμαι δολογός και δικάζομαι στο Κακογοροδικείο. Μετά την άποδεικτική διαδικασία, ó κ. Πρόεδρος βράζει την άπόφασή του έτσι :

— Τιμώς και εύνοιειδήως κτ. κτ. κτ. Έπειδή κ' έπειδή κ' έπειδή. . . . Διά ταύτα, κηρύσσεται ένοχος ó κατηγορούμενος ότι κτ. κτ. και καταδικάζεται να διαβάσει μονορούφι τό «Βοσκό και τα πρόβατα» του κ. Γκίκα. Έπειδή όμως ή υπεράσπιση έπειθήριξε μετρια άνγγυον φρενών, τό Δικαστήριο των Συνέδρων μετριάζει την ποινή του κατηγορούμενου και τον καταδικάζει εις θάνατον.»

Διά ταύτα λοιπόν, φίλε «Νουμά», μένω

Δικός σου

Δ. ΠΡΟΒΑΤΑΡΗΣ

ΒΑΡΒΑΡΟΠΑΖΑΡΟ

Στη στήλη αυτή παρακαλούμε άλους τους άναγνώστες μας να μάς βοηθήσουν.

. . . να μεριμνήση και περι των εν ζωή άποστράτων άξιωματικών και τας οικογενείας των θανόντων. . . (Σελ. 5, μεσαία στήλη, υπόμνημα 'Ηπίτη).

Τό έπυργ. Στρατιωτικών. . . Προκηρύσσει. . . διαγωνισμών . . . ε ν ε ρ γ η θ η σ ο μ ε ν ο υ . . .

Ό έπυργός Α. Π. Γούναρης

(Σελ. 6, πρώτη στήλη, κάτω-κάτω).

(Άπό την «Πολιτεία» της 3 Φεβρ. 1921).

Ό «Παλλέκιος σύλλογος» κτ. τελεί μνημόσυνο κτ.κτ. και υπέρ 200 Οικογενείων ουλλήδην ΑΠΕΛΑΘΕΝΤΩΝ και ΑΝΑΙΡΕΘΕΝΤΩΝ παρό της Τουρκικής θηρωδίας κτ. κτ.

(Έπιμνημόσυνο τοιχοκόλλημα)

«... επί του κέντρου δέ του όμίλου αυτών άνηρηθή έρωθρά ρημαία ΓΕΝΟΜΕΝΗ Η ΕΜΦΑΝΙΣΙΣ της άφορηή παρεξηγήσεως. . . .

«... Αί εν περικλειστοις μέρεσιν ως και εν ύπαίθροις μεΤ' ήουχίας έπιτρέπονται, κτ. κτ. Προς τούτοις, διά τας εν ύπαίθροις συναθροίσεις ως και διά τας εν περικλειστοις μέρεσι τοιαύτας, έφ' βσον αί τελευταίαι φέρονσι χαρακτηρισά δημοσιών συναθροίσεων, απαιτείται άδεια της άστυνομίας, διε θα παρσιαιται αντιπρόσωπος ως ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ διά την τήρησιν της τάξεως ΕΙΛΟΠΟΙΟΥΜΕΝΗΣ προς 24 ώρων προ πάσης ενεργείας Η ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ.

Ό Νομάρχης Μεσηνίας

Ό Διοικ. Μοιραρχίας

Χ. Σάφης

Θ. Παπακόστας

'Από τὸν «Ἄνθρωπον τοῦ Κόσμου» — τὸ πρῶτον τῶν μυθιστορημάτων του — μέχρι τῆς «Τιμῆς τοῦ Ἀδελφοῦ», ἐνὸς τῶν ἀγκυροδεσπιῶν ἔργων τῆς νεο-ελληνικῆς δημιουργικῆς φιλολογίας καὶ ΕΜΦΑΝΙΣΘΕΝ ὡς φρονικὴ συνέπεια τῶν ἄλλων μυθιστορημάτων τῶν φρεσίνων τοὺς τίτλους κτλ. κτλ.

(«Καθημερινή» 25.1.920, σελ. 1, κολόνα 6).

'Απωλόσθη πορτοφόλιον περιέχον χρήματα καὶ τὸς τῆς Ἀμερικῆς ἐπ'ὀνόματι ΞΕΝΟΦΩΝΤΑ ΜΕΤΣΗΝΗ κτλ. κτλ.

(«Καθημερινή» 25.1.920, σελ. 3, κολόνα 1).

Καὶ μεγαλιτέρα εἶναι ἡ ἰδέωσις μας, ΒΛΕΠΟΝΤΕΣ, διὲ εἰμεθα ὑποχρεωμένοι...

(«Πρωτεύουσα» 26 τοῦ Γεννάου 1921).

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. ΧΡΗΣΤ. Ι. Α. Παρίσι. Τὸ ταλέντι σου εἶναι ἀξιοπρόσθετο, ἂν καὶ σοὺ λείπει γιὰ τὴν ὥρα κάποια πρωτοτυπία. Ἔχεις στίχο ἀρμονικὸν καὶ ἀληθινὴν ἔμπνευσιν. Νὰ προσέχεις ὅμως περὶότερον τοὺς κανόνες τοὺς ὑπικῶς καὶ ὀρθογραφικῶς τῆς δημοτικῆς μας. Διάβασε, μελέτησε, χώνεψε, σύγχρονους ποιητὰς καὶ λογογράφους. Τὰ ποιήματά σου ξεχωρίζουνε πολὺ ἀπὸ τὰ τόσα πὸν λαβαίνουμε. Τρία ἀπ' αὐτὰ, μὲ χαρὰ, θὰ μπορούσαμε νὰν τὰ δημοσιεύουμε μὲ τὸν ὄνομά σου. Περιμένουμε νὰ μᾶς τὸ ζητήσεις. — κ. ΣΤ. ΧΡ. Τί τὰ θές! Στὴ «Σελίδα συνεργασίας συνδρομητῶν» τῆς «Διάπλασης τῶν Παίδων» (σελ. 86), διαβάσαμε λίγες ἀραδοῦλες, πάνω σὸ ἴδιο πάνω κάτω θέμα μὲ τὸ δικό σου, μὲ τὴν ὑπογραφή «Χιώτικον τριαντάφυλλον», καὶ λυπηθῆκαμε κατὰκαρδὰ πὸν τὸ θεήκαμε νὰναι γραμμένον καλύτερα, πολὺ καλύτερα, ἀπὸ κείνο πὸν μᾶς ἔστειλες ἢ ἀρεντιὰ σου. Καὶ συλλογίσου, πὼς σὲ κείνη τὴ σελίδα τῆς «Διάπλασης» γράφον πρῶτοῦ γαλιὰ παιδιὰ! κ. Ρ. Ρ. — Ἄφου εἰ φοβᾶσαι τὴν ἀλήθεια, ἄκου τὴν. Οἱ στίχοι σου μὲ τὰ

Ἐσπῶταμα γυρεύουνε
ὦ ρ ὦ, μ ο ρ ὦ ἀπόμα...

καὶ μὲ τὰ :

μὰ ναι δύσκολος ὁ δρόμος τῆς
καὶ ἀγκυροδεσπιῶν,

καὶ μᾶλλον τέτια, εἶναι ὀπωδῆποιτε ἀνυπόφοροι. Στείλε μας πρῶτα στίχους ὑποφρεσιούς, καὶ ὕστερα μιλοῦμε καὶ γι' ἄλλα ζητήματα. — κ. ΜΑΝ. ΚΑΡ. Ἔχον κάποια πνοὴ ποιητικὴ τὰ τραγοῦδια σου καὶ μερικοὶ τοὺς στίχοι εἶναι ἀρκετὰ καλοὶ. Α. γ. δ στίχοι σὸ «Παιρογονικό» σου :

Ὁ Χάρος στέκονταν μακριὰ
κὶ ὁ Χωρισμός πὸν πέρα...

εἶναι ἀρκετὰ καλὸς. Τὰ τραγοῦδια σου ὅμως, σὸν ὀνόλο τους, θέλουνε δουλέμα, πολὺ δουλέμα. Ἐπειτα παρομεταχειρίζεσαι καὶ ἰδιομορὸ τὸ τελικό γ. Ἔχεις τίποτα προσωπικὰ μαζί του; — κ. ΗΛ ΓΙΑΜ. Ἀρκετὰ καλὸ τὸ «Νανούρισμα», καὶ γιὰντὸ δὲν τὸ δημοσιεύουμε. Τὸ θέλουμε νὰναι τέλεια καλὸ, καὶ σὸν χέρι σου εἶναι, δουλεύοντις τὸ προσοχητικὰ, νὰν τὸ κατωφέρεις. — κ. Γ. ΑΠΟΣΤ. Δούλεψέ το λίγο ἀπόμα καὶ στείλ' το μας, μαζί μὲ τᾶλλα ὀνειράτα, ἂν εἶναι καὶ τᾶλλα ἔτοι ὀνόμα γραμμένα. Τὸ Α' τὸ βάλαμε σὸν φάκελλο τοῦ Ν α ἰ. —

ΝΕΑ ἘΡΓΑ ΤΟΥ Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΔΟΥ
 ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΑ ΚΑΓΚΕΛΛΑ (Ἐκδοσὴ «Τύπου» 1919 Δρ. 3—
ΔΡΑΜΑΤΑ ΤΟΜΟΣ Α' (Ζωντανοὶ καὶ πεθαμένοι
 —Οἱ Ἀλυσίδες—Στὴν ὀξώπορτα). Ἐκδο-
 σὴ Ἐταιρίας «Τύπος» 1920. > 6—
ΠΛΑΓ'Ι ΣΤΗΝ ΑΓΑΠΗ (Ρομάντζο) 1920 > 3—
Ο ΛΥΤΡΩΜΟΣ (δρᾶμα) > 3—
 Βρίσκονται σὸν «ΑΘΗΝΑΓΚΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ»
 — Ὀδὸς Σοφοκλέους 3. —

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ :

***** Marguerite Audoux *****
 —“ΤΟ ΜΟΔΙΣΤΡΑΔΙΚΟ ΤΗΣ ΜΑΡΗ-ΚΛΑΪΡ,,—
 ————— L'atelier de Marie Claire —————
 ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΒΙΒΛΗΣ ΣΚΟΥΡΑ (GRAZIELLA)
 ΣΕΛΙΔΕΣ 226 ΔΡΑΧΜΕΣ 5.-

ἘΚΔΟΣΗ : ΑΘΗΝΑΓΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΥ
 Χ. ΓΑΝΙΑΡΗΣ & ΣΙΑ 3-ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ-3